

Årsredovisning 2020

Regionhälsan

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning och viktigaste händelser.....	5
1.1	Sammanfattning	5
1.2	Viktigaste händelserna	6
2	Hälso- och sjukvård.....	7
2.1	De långsiktiga strategierna för hälso- och sjukvård	7
2.1.1	Strategi för omställning av hälso- och sjukvård i VGR	7
2.1.1.1	Utveckla och stärka den nära vården.....	7
2.1.1.2	Öka användandet av digitala vårdtjänster.....	8
2.1.1.3	Fokusera på kvalitetsdriven verksamhetsutveckling	8
2.1.2	Framtidens vårdinformationsmiljö.....	8
2.2	Invånarnas tillgänglighet till vård	9
2.2.1	Specialiserad vård - somatisk och psykiatrisk.....	9
2.2.2	Akutmottagning och akuta flöden.....	9
2.2.3	Primärvård.....	9
2.3	Produktion/konsumtion av hälso- och sjukvård	19
2.3.1	Produktion.....	19
3	Regiongemensamt arbete	25
3.1	Verksamhetens miljöarbete	25
3.2	Folkhälsa och social hållbarhet	25
3.3	Mänskliga rättigheter och jämlik vård	27
3.4	Verksamhetens säkerhets- och beredskapsarbete.....	28
3.5	Lärdomar/förbättringsområden efter genomförd intern kontroll 2020.....	29
4	Tillkommande rapportering	30
4.1	Sammanfattning av effekter av corona covid-19	30
4.1.1	Verksamhet	30
4.1.2	Personal.....	32
4.1.3	Ekonomi	32
5	Mål och fokusområden.....	33
5.1	Hållbar, innovativ och kreativ region.....	33
5.1.1	Skapa attraktiva arbetsplatser och förbättra möjligheterna till karriär- och kompetensutveckling.....	33
5.1.1.1	Låta lönesättningen präglas av större flexibilitet, där hänsyn tas till marknadssituationen och kompetensbehov samtidigt som budget ska hållas.....	33

5.1.2	Med tillit vågar vi vara nytänkande.....	34
5.2	Tillgänglig och produktiv hälso- och sjukvård.....	34
5.2.1	Den psykiska hälsan ska förbättras liksom tillgängligheten till vård för personer med psykisk sjukdom	34
5.2.1.1	Öka tillgängligheten och korta väntetiderna för barn och ungdomar med psykisk ohälsa.....	34
5.2.2	Den medicinska kvaliteten ska öka och den organisatoriska effektiviteten förbättras	36
5.2.2.1	Detaljstyrning av hälso- och sjukvården ska ersättas av tillsynstyrning. Mer ansvar, makt och befogenheter ska decentraliseras till första linjens chef	36
5.2.2.2	Tillskapa fler tillgängliga vårdplatser. Förbättra samverkan mellan VGR och kommun för att minska antalet överbeläggningar	37
5.2.2.3	Läkemedelsrelaterade skador	37
5.2.2.4	Antibiotikaresistens	37
5.2.3	Invånarnas tillgänglighet till digitala vårdformer ska öka, liksom verksamhetens användning av digitala lösningar.....	37
5.2.3.1	Öka takten i implementeringen av digitala lösningar och AI, för bättre diagnostik och ökad patientsäkerhet	39
5.2.4	Invånarnas tillgång till den vård de behöver ska öka	39
5.2.4.1	Stärka tillgängligheten och korta väntetiderna för både förstasök och behandling	40
5.2.4.2	Tillgänglighet (befolkningsperspektiv)	40
6	Medarbetare.....	41
6.1	Chefsförutsättningar.....	41
6.2	Hälsa och arbetsmiljö.....	41
6.2.1	Sexuella trakasserier.....	42
6.3	Personalvolym, personalstruktur och personalkostnadsanalys.....	43
6.4	Arbetsmarknadsinsatser	44
7	Ekonomiska förutsättningar.....	45
7.1	Ekonomiskt resultat.....	45
7.1.1	Resultaträkning för utförare hälso- och sjukvård.....	46
7.1.2	Intäktsutveckling	47
7.1.3	Kostnadsutveckling	47
7.2	Eget kapital.....	47
7.3	Investeringar.....	47
8	Bokslutsdokument och noter	49

9 Övrig rapportering	50
9.1 Särskild återrapportering enligt beslut av regionfullmäktige	50
9.2 Fördjupad rapport till egen nämnd/styrelse.....	50

Bilagor

Bilaga 1: BD 2020-12

Bilaga 2: NOTV 2020-12

Bilaga 3: ANLA 2020-12

1 Sammanfattning och viktigaste händelser

1.1 Sammanfattning

Verksamhet

Året har för Regionhälsan präglats av Covid-19. I mitten av februari fick VGR sitt första Covid-19 fall vilket innebar en stor press på smittskyddsverksamheten. För att underlätta för smittskydd styrde förvaltningen om resurser från övriga regionområden som hade vana att smittspåra. Det är så förvaltningen arbetat under pandemin, personal med efterfrågad kompetens har frivilligt ställt upp på att byta arbetsuppgifter och arbetsplats, både internt men även till andra förvaltningar där behovet av förstärkning varit stort.

Förvaltningen och respektive regionområde tog tidigt fram beredskapsplaner och gjorde scenariobeskrivningar utifrån olika bemanningssituationer. Dagliga avstämningsmöten med förvaltningsledningen startade i mitten av mars för att gå över till två dagar i veckan från juni månad.

Snabbhet och kreativitet i organisationen har präglat året - här är några exempel:

- förvaltningen startade chatbot Corona på fem dagar för att avlasta 1177 Vårdguiden på telefon
- ungdomsmottagningarna har haft lika många besök 2020 som 2019 tack vare UM-online
- hem-monitorering av gravida
- mitt i sommaren fick förvaltningen ett tillfälligt uppdrag att starta en smittspåringsenhet som kunde starta i början på september

Under 2020 har antalet vårdkontakter varit på ungefär samma nivå som 2019, detta trots rådande Covid-19 pandemi. Detta förklaras dels av att förvaltningen fått till sig fler enheter, dels att fler kontakter nu sker på distans via telefon eller videolänk. Totalt ökade antalet vårdkontakter för hela Regionhälsan med 2 procent.

Antalet besök påverkades tillfälligt av Covid-19 pandemin under våren 2020, då det var betydligt färre besök på mottagningarna. Mot slutet av året kom mottagningarna upp till liknande nivåer 2020 som för 2019. Det krävs ett stort arbete och ett bra engagemang hos alla medarbetare att på så kort tid ställa om arbetssätten och fortsätta ha en tillgänglighet för patienterna.

För verksamhetsområdena Barn- och ungdomsmedicin (BUM) och Gynekologi (GYN) mäts även uppfyllelsen av den nationella vårdgarantin. För BUM var måluppfyllelsen under våren 2020 i genomsnitt lägre än för 2019. Ett mönster som bröts under hösten 2020 då vårdgarantin i genomsnitt gick upp till samma nivåer som för 2019. För GYN har vårdgarantin i genomsnitt varit bättre under hela 2020 än under 2019.

Medarbetare

I början av pandemin var sjukfrånvaron hög men har sedan dess sjunkit.

Trots omflyttning av medarbetare, både internt och externt, har våra medarbetare utfört ett mycket bra arbete i Regionhälsans verksamheter. Mycket tid har fått läggas på rekrytering, utbildning och introduktion, exempelvis i början av pandemin till 1177 Vårdguide på telefon för bland annat bemanning av chat-bot och efter sommaren för bemanning av smittspåringsenheten. Medarbetare har

också hjälpt till att bemanna på sjukhusen.

Regionhälsan har tagit över fem barn- och ungdomsmedicinska enheter från Södra Älvsborgs sjukhus från och med februari, cirka 40 medarbetare. Från och med maj togs ungdomsmottagningarna i Göteborg över, cirka 90 medarbetare. Några enheter flyttades över till andra förvaltningar från och med årsskiftet. Den 1 oktober flyttades barnskyddsteamet över från Sahlgrenska Universitetssjukhuset till Regionhälsan.

Övertiden har ökar, framförallt relaterat till pandemin. Personalomsättningen har också ökat något.

Ekonomi

Regionhälsan redovisar efter Regionstyrelsens (RS) beslut den 19 januari 2021 om resultatreglering och fördelning av statsbidrag med anledning av Covid-19 ett resultat på 10,4 mnkr, vilket är 21,1 mnkr bättre än budget och 9,6 mnkr bättre än 2019.

Anledningen till det positiva resultatet 2020 beror på den verksamhetsomställning som krävts av förvaltningen på grund av pandemin. Det har inneburit en omflyttning av personal med följd att ordinarie verksamhet fått stå tillbaka för att prioritera Covid-19 vård. Ytterligare faktorer som påverkat resultatet är att förvaltningen inte kunnat genomföra planerade nätverksaktiviteter och kurser för ST-läkare på grund av pandemi.

Förvaltningens kostnader exklusive sjuklönekostnader 2020 kopplat till Covid-19 uppgår till 440 mnkr, som till stor del består av köp av laboratorieanalyser (412,7 mnkr) kopplat till pandemin, bemanna upp 1177 Vårdguiden på telefon för att bättre kunna omhänderta de ökade antalet inkommande samtal, nationell Coronakö samt tillfällig regional smittspårningsenhet. För månaderna april till december har Regionhälsan erhållit ersättning för laboratoriekostnader motsvarande 390,7 mnkr. Smittskydd har även erhållit intäkter avseende särskild momsersättning på motsvarande 15,1 mnkr. Enligt RS beslut om resultatreglering och fördelning av statsbidrag 2020 med anledning av Covid-19, har Regionhälsan erhållit ersättning för sjuklönekostnader på 9,7 mnkr, krisstöd till hälso- och sjukvårdens personal på 2,2 mnkr och statsbidrag för Covid-19 på 26,9 mnkr, vilket totalt motsvarar en ersättning på 38,8 mnkr.

1.2 Viktigaste händelserna

Pandemin har varit helt dominerande för Regionhälsan under året varför en del av den planerade verksamheten fått skäras ner eller ställas in, exempelvis cellprovtagning och utbildningsverksamheten, medan andra kunnat fortsätta tack vare digitala lösningar för besök och utbildningar.

Trots förhållandevis hög sjukfrånvaro och hög arbetsbelastning under perioden har verksamhet kunnat bedrivas på ett utmärkt och säkert sätt.

Under våren tog Regionhälsan över ansvaret för fem barn- och ungdomsmedicinska mottagningar från Södra Älvsborgs sjukhus samt ungdomsmottagningarna i Göteborgs stad.

Regionhälsan fick under sommaren ett tillfälligt regionalt uppdrag att bygga upp en smittspårningsenhet för att avlasta primärvården. Enheten startade sin verksamhet i början på september.

2 Hälso- och sjukvård

Avsnittet är disponerat utifrån de mest prioriterade frågorna inom hälso- och sjukvårdsområdet i Västra Götalandsregionen.

2.1 De långsiktiga strategierna för hälso- och sjukvård

Arbetet för hur hälso- och sjukvården i VGR ska utvecklas för att klara utmaningarna i framtiden drivs inom tre strategier. Två av dessa redovisas här. Den tredje strategin, *Sveriges bästa offentliga arbetsgivare*, redovisas i separata kompetensförsörjningsplaner för de nämnder och styrelser som har medarbetare.

2.1.1 Strategi för omställning av hälso- och sjukvård i VGR

2.1.1.1 Utveckla och stärka den nära vården

Under 2020 har Regionhälsan haft flera aktiviteter som på ett eller annat sätt syftat till att stärka den nära vården. Många av enheterna utgör en kunskapsbas för andra vårdverksamheter i regionen. Uppbyggnaden av Regionhälsans hemsida har fått extra resurstöd så att den nu på ett tydligare sätt visar vad vi erbjuder, såväl internt som externt eftersom förvaltningens kunder kommer från både offentliga och privata vårdaktörer.

Nära vård bedrivs i praktiken av flera av Regionhälsans cirka 165 mottagningar. Regionhälsan har specialiserad hälso- och sjukvård vid barn- och ungdomsmedicinska mottagningar, gynekologimottagningar, kris- och traumamottagning, sexualmedicinskt centrum samt mottagning för unga vuxna. Ett annat exempel är Samspelsmottagningen i Borås som behandlar svår anknytningsproblematik mellan barn och förälder. Förvaltningen har också verksamhet på primärvårdsnivå såsom spädbarnsverksamheter, ungdomsmottagningar, mottagning unga män, dietistenheter, barnmorskemottagningar och mödrahälsovård, psykologenheter för mödra- och barnhälsovård och flyktingmedicinskt centrum.

Regionhälsan deltar även i den regionala operativa styrgruppen för nära vård.

Ett uppdrag som är högt prioriterat i omställningen nära vård är digitalisering av vården. Här har Regionhälsans verksamheter kommit långt med till exempel online-mottagningar, videomöten och chatbot.

Förvaltningen har också deltagit i arbetet med att starta ett närvårdscentrum (NVC) i Mariestad. NVC är tänkt som ett nytt koncept för vårdutbud inom Västra Götaland. En kommunikationsplan för arbetet med etablering av NVC Mariestad är under framtagande. I första steget är främst sjukhus och vårdcentraler involverade men Regionhälsan ser möjligheter att bygga på med samverkan från våra verksamheter.

Projekt Läkemedel hem till patient har genomförts av Sjukhusapoteket VGR tillsammans med några kommuner i syfte att identifiera effektiva kvalitetssäkrade läkemedelsförsörjningsprocesser för bland annat patienter som vårdas i hemmet. Erfarenheterna i projektet, som bland annat rör sortiment, patientgrupper och kostnader, hanteras och förs vidare av projektets styrgrupp.

2.1.1.2 Öka användandet av digitala vårdtjänster

Förvaltningen arbetar löpande för att implementera digitala vårdtjänster och medarbetare utbildas kontinuerligt i handhavande av de digitala tjänsterna.

Regionhälsans största fokus under året har varit att ställa om verksamheter och möjliggöra digitala vårdkontakter med invånare under rådande pandemi.

Införandet och användandet av invånartjänsten ”Mitt Vårdmöte” har, i och med pandemin, ökat stort. I princip alla förvaltningens kliniska verksamheter med behandling av patienter eller föräldrastöd till familjer har börjat använda applikationen eller testat i verksamheten. Störst ökning har förvaltningen sett inom ungdomsmottagningarna som har en egen version av applikationen, men även verksamheter såsom Primärvårdens dietistenhet, mödra- och barnhälsovårdspsykologer och Hälsocoach Online har ökat användandet av Mitt Vårdmöte.

Barnmorskemottagningarna i Västra Götaland har slutfört ett pilotprojekt för eftervård online för besök som inte kräver undersökningar.

Den största utmaningen med införandet har varit att få tag i den utrustning som krävs för att snabbt ställa om från mottagningsbesök till digitala besök/kontakter.

Ett pilotprojekt har startats upp för Digital Smittspårning av Klamydia.

Västra Götalandsregionen kan nu erbjuda digital testning, smittspårning och behandling av klamydia till alla. Tidigare hade endast besökarna på Ungdomsmottagningen online den möjligheten.

Projektet innebär att hela vårdkedjan nu är digital, inklusive smittspårning och behandling. När en patient hämtat ut ett positivt svar på Klamydia.se kan hen klicka sig vidare till mottagningen Klamydia – Smittspårning och behandling för tidsbokning av ett digitalt möte eller en chatt. I mötet skrivs antibiotika ut och sedan tas kontaktuppgifter till alla sexuella kontakter patienten har haft det senaste året, eller sedan senaste testtillfället.

Pilotprojektet är tänkt att pågå i tre månader, därefter ska resultatet utvärderas (februari 2021).

2.1.1.3 Fokusera på kvalitetsdriven verksamhetsutveckling

I det kvalitetsdrivna utvecklingsarbetet har förvaltningen för avsikt att bland annat förse styrelse med genomarbetade underlag för att kunna driva ett långsiktigt kvalitetsarbete. Arbetet med långsiktiga mål har blivit uppskjutet på grund av förvaltningens arbete med pandemin men startades upp under hösten 2020.

Förvaltningen försöker också öka användningen av verksamhetsstatistik som hjälp i förbättringsarbetet på den enskilda enheten.

Sjukhusapoteket VGR har fått i uppdrag av Koncernstab hälso- och sjukvård att ta fram en regiongemensam organisationsstruktur och finansiering för Vårdfarmaci, apotekare och receptarier i vården.

2.1.2 Framtidens vårdinformationsmiljö

Under 2020 har Regionhälsans implementeringsprojekt FVM bildat en projektgrupp bestående av förändringsledare, utbildningsansvarig, administrativt stöd, kommunikatör, implementeringsansvarig och projektledare. Projektgruppen

har etablerat ett gott samarbete inom gruppen, men även utanför gruppen gentemot samtliga ledningsgrupper i verksamheterna samt alla fackliga forum. En operativ styrgrupp har bildats vilket ger projektet en stabil grund där man kan diskutera och förankra beslut i förvaltningen. Projektet har även knutit till sig verksamhetsresurser i form av samordnare från respektive regionområde, vilka kommer att bistå i arbetet med förändringsledning och utbildning.

Mot slutet av året har ytterligare roller identifierats, vilka man kommer att tillsätta under 2021. Stor del av året har framförallt handlat om att förbereda både det regionala programmet samt det lokala projektet för utrullningen i det södra området. Projektmedlemmarna har bidragit i arbetet med att ta fram regionala planer och strategier för förändringsledning, utbildning, kommunikation med mera.

Design av Millennium har pågått under nästan hela året och där har projektgruppen hjälpt till att rekrytera lämpliga medarbetare från verksamheterna, samtidigt som vi påverkat FVM-programmet till att få bidra med fler resurser än efterfrågat för att säkra god kvalitet i designarbetet utifrån Regionhälsans behov.

2.2 Invånarnas tillgänglighet till vård

2.2.1 Specialiserad vård - somatisk och psykiatrisk

Uppföljning av invånarnas tillgänglighet till vård rapporteras under 2.2.3 Primärvård och 5.2.4.2 Tillgänglighet (Befolkningsperspektivet).

2.2.2 Akutmottagning och akuta flöden

Rubriken är inte relevant för Regionhälsan.

2.2.3 Primärvård

Barnmorskemottagning och gynekologi

Gynekologimottagningarna arbetar aktivt för att klara vårdgarantin och måluppfyllelsen för första besöket är högre för både Mölndal och Kungshöjd jämfört med föregående år.

Barnmorskemottagningens verksamhet har i hög grad påverkats av Covid-19 pandemin. Under våren pausades cervixcancerscreeningen. Denna återupptogs efter sommaren och verksamheten fokuserade på att ta klara av den hop av ärenden som uppstått. När pandemin på nytt tog fart under senhösten bromsades cellprovstagningen på nytt. Verksamheten har under hösten startat upp ett projekt för övergång av HPV-hemtest som kökortning av screening för cervixcancerprevention.

Under året har vissa insatser fått prioriteras ner, som till exempel samverkan i familjecentraler. I vissa delar av regionen har det med anledning av pandemin varit svårt att fullt ut möta behovet av preventivmedelsbesök hos invånarna.

Barnmorskemottagningarna har tagit fram föräldrainsformation digitalt, både filmer och material för inläsning, vilket erbjuds blivande föräldrar då gruppverksamheten ställdes in under våren.

Verksamheten erbjuder digitala vårdmöten via Mitt vårdmöte i hela regionen, införandet påskyndades på grund av pandemin. Fortsatt arbete behövs för att öka

antalet digitala vårdmöten.

Ungdomsmottagningarna

Pandemin har för ungdomsmottagningarna (UM) inneburit förändrat arbetssätt på så sätt att man tidigt kunde öka upp Onlinebesök, då det redan fanns en organisation för detta, och skala upp öppettiden från två dagar i veckan till fyra och, när det gick, fem dagar i veckan. Alla mottagningar hade redan innan webbtidbokning och ett gemensamt telefonsystem per område vilket gjorde att tillgängligheten för ungdomarna kunde bibehållas, trots att till exempel drop-in fick stängas på grund av smittrisk. Den utåtriktade verksamheten fick också läggas på is vilket bidrog till att produktionen kunde bibehållas trots den relativt höga sjukfrånvaron hos personalen under april/maj, samt utlåning av flera medarbetare till olika verksamheter som smittspårning, 1177 Vårdguiden på telefon, Corona-Chatbot och BB/förlossning på SU och NÄL.

I maj 2020 berikades ungdomsmottagningarna i Regionhälsan med ytterligare 6 ungdomsmottagningar samt mottagning unga män genom en verksamhetsövergång från Göteborgs stad. Detta har varit en stor process med många utmaningar och ett gediget arbete har lagts ner. Den största utmaningen var att genomföra detta trots en rådande pandemi och samtidigt bibehålla ett intakt uppdrag där våra ungdomar inte skulle påverkas av verksamhetsövergången. Man kan nu dra nytta av varandra och bygga framtidens UM i VGR med förnyad styrka med målet att ge ungdomar i VGR en jämlik vård i arbetet att främja och behandla sexuell, reproduktiv hälsa och rättigheter och psykisk hälsa.

Den psykiska hälsan hos ungdomar är ett viktigt arbetsfält för UM. UM Online är ett bra exempel på hur verksamheten underlättar för ungdomar att söka för sitt mående. Under våren genomfördes en pilot med att erbjuda I-KBT i Södra nämndområdet. Detta har fallit väl ut och kommer att breddas införas i alla våra områden allteftersom möjlighet ges.

Då det fortfarande är en pandemi kan inte fysiskt utåtriktad verksamhet genomföras, inte heller Drop-in på grund av smittspridningsrisk. Bemanningen är generellt något lägre sedan början av hösten, då barnmorskor från UM har kompetensen att smittspåra och behöver täcka upp i den regionala smittspårningsenheten. Man försöker hitta lösningar i form av att ständigt ha nya snabba bokningsbara tider och öppet på online fem dagar i veckan. Under hösten har ett arbete med digitalt utåtriktad verksamhet för information/undervisning till skolklasser startat. I nuläget ser man över de digitala lösningar som står till buds samt inventerar personalresurser för detta uppdrag.

Hälso- och specialistsjukvård för barn och unga

De kliniska verksamheternas möjlighet att erbjuda vård och besök har under året påverkats mycket av den rådande Covid-19 pandemin. Kunskapscentrumens verksamhet har också stoppats upp då det exempelvis inte har varit möjligt att tillräckligt fort ställa om till digitala utbildningar.

Central barnhälsovård

Under pandemin har man regelbundet gjort enkätundersökningar bland hela regionens Barnvårdscentraler (BVC) för att undersöka hur verksamheten påverkas av pandemin. De flesta BVC har inte behövt göra några prioriteringar utan har kunnat fortsätta att erbjuda hela det nationella barnhälsovårdsprogrammet. Från och med augusti har enkäten även innehållit frågor om man ser att fler barn far illa och om behovet av stödjande samtal ökat.

Statistik för barnhälsovården för 2020 kommer först i mars. Verksamheten kommer att presentera den på interaktivt sätt; Årsrapporten för barnhälsovård i VGR 2019 publicerades i en interaktiv form med en kort sammanfattning i PDF. Den interaktiva rapporten, den första som gjorts nationellt, har rönt stort intresse och presenterades också på de nationella dagarna för barnhälsovården i oktober 2020.

Barn- och Ungdomsmedicinska mottagningar (BUM) är specialiserad öppenvård, ej primärvård

Covid-19 pandemin har påverkat verksamheterna mycket under året och lett till ett minskat antal fysiska besök på mottagningarna. Undantaget de nya mottagningarna från Södra Älvsborgs sjukhus (SÄS), minskade antalet besök under 2020 med cirka 10 000 jämfört med 2019. Glädjande är att alternativa kontaktvägar mellan vårdpersonal och medarbetare har kunnat erbjudas istället. Dessa har tyvärr inte kunnat kompensera det produktionsstopp som pandemin har skapat. Anledningen till en minskad produktion är dels att patienter inte har kunnat komma på grund av sjukdom eller att vissa undersökningar och besök inte kunnat genomföras på grund av smittorisk (exempelvis utandningstest och gruppbesök), dels av en högre korttidsfrånvaro för att minska risken för smitta på arbetsplatserna och mottagningarna.

Patienter med astma är en av barn- och ungdomsmedicinska mottagningars största patientgrupper och verksamheten har inte kunnat blåsa spirometrier under pandemin då utrustningen saknar virus- och bakteriefilter. Barn- och ungdomsmedicinska mottagningar har investerat i ny utrustning, vilket tyvärr varit kostsamt och kantat av tekniska svårigheter och är därför fortfarande inte i hamn. Lokalerna är inte byggda för att på ett säkert sätt ta emot smittsamma patienter vilket har resulterat i att det varit svårt att hantera uppdraget i vårdöverenskommelsen att träffa barn upp till 1 år för oplanerade besök.

Psykologenheten för mödra- och barnhälsovård

Psykologenheterna för mödra- och barnhälsovård arbetar konsultativt mot personal och med möten på individ och gruppnivå för att förebygga psykisk ohälsa hos små barn och deras föräldrar. Förutsättningarna att utföra uppdraget varierar i regionen utifrån tilldelade resurser, rekryteringsmöjligheter och infrastruktur. Verksamheten har ansträngts av pandemirelaterad frånvaro. Dock har verksamheten kunnat konstatera att sjukfrånvaron inte varit högre än i Regionhälsan i sin helhet. Möjlighet att rekrytera har varit bättre år 2020 än 2019 även om det dröjt innan psykologen är på plats i verksamheten.

En grupp som ökat under pandemin är oroliga gravida och nyblivna föräldrar. Genom snabb omställning till digitala lösningar har man kunnat möta patienternas behov trots pandemin, både vad gäller individuella kontakter och gruppverksamhet, även om väntetiden har ökat. Digitala lösningar kommer att fortsätta efter pandemin. Dock riskerar en för hög tilltro till digitala lösningar att skapa ojämlikhet. Alla patienter har inte tillgång till det digitala eller att sitta ostört. Digitala möten kräver samma vårdkvalitet och tid som ett fysiskt.

Under året har *Psykologenheten för mödra- och barnhälsovård (P-MBHV)* arbetat för att byta namn till *Psykologenheten för föräldraskap och små barns hälsa (P-FSBH)*. Namnet ska inkludera även pappor/partners.

Övriga expertenheter

Bedömningsteam Borås och Göteborg

Mottagningarna har fortsatt med ordinarie verksamhet under 2020, förutom de förändringar och anpassningar som krävts på grund av pandemin. Prognosen för de försäkringsmedicinska utredningarna i VGR 2020 var 1 466, det vill säga 733 utredningar per enhet. Borås har levererat 529 utredningar till Försäkringskassan och 332 vårdbedömningar. Göteborg har levererat 608 utredningar till Försäkringskassan och 200 vårdbedömningar.

Tillsammans har mottagningarna uppnått 90 procent av den summa pengar som Försäkringskassan avsatt för beställningar av AFU 2020. En kraftig ökning mot föregående år.

Den största effekten som pandemin haft på verksamheten är en markant ökning av antal återbud och uteblivna besök, en ökning med drygt 60 procent.

Hälsodisk Hisingen

Hälsodisken ska utgöra ett komplement till det traditionella rehabiliteringsarbetet med nya former, metoder och utbud som stimulerar, stärker och uppmuntrar den enskilde individen till egenmedverkan och egna initiativ i syfte att stödja hälsoprocessen.

Man kan komma utan remiss eller föranmälan, vara anonym och det är kostnadsfritt.

Att arbeta med grupper är en mycket framgångsrik metod men det passar inte alla individer att ingå i grupp. Då erbjuds individuella samtal inom ramen för Hälsodiskens kompetens.

Antal besök till Hälsodiskens aktiviteter ligger på en fortsatt hög nivå trots pandemin. Sammanlagt har man haft 2 541 besök. För de deltagare som kommit har det varit mycket betydelsefullt att vi haft öppet då flertalet andra aktiviteter i samhället varit stängda.

Centrum för fysisk aktivitet (CFFA)

Förskrivningen av antalet FaR i Göteborgs nämndområde inom VG PV har under 2020 varit 2 089, en minskning med 37 procent mot föregående år. Inom VVR har antalet förskrivna FAR varit 2 799, en minskning med 29 procent mot föregående år. Minskningen ses vara en direkt effekt av minskade besök inom primärvård och rehab till följd av pandemin. Göteborgs FaR-mottagningar har tagit emot 977 barn, ungdomar och vuxna och haft 3 139 kontakter i form av fysiskt besök eller telefon/video. 98 barn/ungdomar har träffat dietist för individuell rådgivning. Verksamheten har fått växla från fysiska besök till video-och telefonkontakter gällande framförallt åldersgruppen över 70. Detta har till viss del varit lyckosamt och fångat vissa grupper som av olika anledning har en utmaning att ses fysiskt. Dock uppgav ett antal FaR-besökare att man vill mötas fysiskt och valde att avstå från annan typ av kontakt, detta är extra tydligt i gruppen 65-74 år. Som en anpassning till situationen har besök och aktiviteter skett utomhus i möjligaste mån.

Hälsocoach online

2020 har varit Hälsocoach onlines första år hos Regionhälsan. Projektet har varit en del i omställningen Digitala vårdformer och tjänster med en budget på 6 mnkr under 2020. Under året har projektet rekryterat 3 coacher (1,9 årsarbetare). Utifrån målsättningar har man under året arbetat för att öka andelen klienter, främst med hjälp av annonsering i sociala medier och på bussar och med hjälp av rekommendationer från personal på vårdcentraler. Andel utförda samtal har ökat under året med ungefär 70 procent jämfört med 2019, från cirka 1 010 samtal till cirka 1 430.

Under 2020 har 335 personer sökt sig till Hälsocoach online och av dessa har ungefär 86 procent påbörjat en coachningsperiod, under 2019 sökte sig runt 260 personer till Hälsocoach online. Fortsatt har man under året kunnat minska antal avbokade samtal och istället boka om dessa för att inte tappa klienter. Antal utförda samtal har ökat från 72 procent till 78 procent. Fler söker för att öka sin fysiska aktivitet, något som kan vara en följd av hemarbete och ett ökat stillasittande.

Presentationer av Hälsocoach online har skett på flera olika sätt men främst digitalt.

Multimodala Rehabteamet och Grön Rehab Väster

Verksamheten har löpt på enligt plan. Antal deltagare i grupperna har minskats. Väntetid till första bedömning är 2-3 veckor. Mitt vårdmöte är infört i verksamheten och det har använts i viss utsträckning men inte ersatt annan vård i någon högre grad. Avtal för verksamheten har varit osäker under året och i mars månad kom besked om att avtalet gällande Multimodalt Rehabteam (nivå 2) skulle löpa ut den 30 september. I maj kom nytt besked om fortsatt avtal året ut. Definitivt besked kom i årsskiftet att ingen ny beställning kommer att ske. Multimodal rehab avvecklas i juni 2021. Grön Rehab Västers verksamhet fortsätter som tidigare.

Härlanda Örtagård

Antal deltagare har minskat i gruppverksamheterna. Det har under senaste året varit något lägre inflöde av remisser jämfört med tidigare. Härlanda Örtagård har i år flyttats från Närhälsan till Regionhälsan.

Mottagning Unga Vuxna (MUX)

Coronapandemin har givetvis påverkat arbetet på mottagningen. MUX har dock hållit igång verksamheten hela året och man har träffat patienter i enhetens lokaler då det bedömts att patientgruppen haft ett stort behov av fysiska möten eftersom de varit hårt drabbade av samhällets nedstängning med distansundervisning på universitet/högskola och ökad arbetslöshet för den unga gruppen som inte hunnit etablera sig fullt ut på arbetsmarknaden. MUX har också genomfört digitala möten för patienter som av olika skäl behövt en sådan anpassning. Under året har MUX haft telefontider tillgängliga dagligen för rådgivning hos våra erfarna psykiatrisjuksköterskor.

Verksamheten har under 3 år utvärderats avseende samhällsnytta. Slutrapporten var klar i början av sommaren och visar att MUX ger god samhällsekonomisk nytta och att behandlingen som patienterna får på MUX skapar hållbara resultat över tid.

Under 2020 har verksamheten testat ett nytt system för att boka tid för en första telefonbedömning. Sedan systemet infördes har man fått betydligt färre klagomål från patienter som inte kommit fram när de ringer. Problemet med att mottagningen är underdimensionerad utifrån behov kvarstår, vilket visar sig genom att 20 bokningsbara tider tar slut på mindre än 15 minuter. Med tanke på att MUX är anpassat för att ta emot 130 patienter för behandling/år dras slutsatsen att beställningen är underdimensionerad.

Under december 2020 genomfördes en kundenkät. Resultatet visade på en mycket hög grad av nöjdhet (95 procent) med bemötande, förtroende och delaktighet, men patienterna har svårt att komma fram till mottagningen vid första kontakten. Ett kontinuerligt utvecklingsarbete pågår.

Trenden att psykisk ohälsa bland unga ökar i samhället fortsätter. De tidiga och korta insatserna som görs inom primärvården räcker inte till för en mycket stor grupp som har en mer omfattande och komplex problematik och där de korta, unimodala och ofta digitala behandlingsalternativen inte har tillräcklig effekt.

MUX ska vara en länk mellan primärvård och specialistpsykiatri men mottagningen har allt svårare att få in patienter i psykiatri trots stora och omfattande behov. Man ser ökande svårigheter gällande samverkan för patienter med neuropsykiatrisk problematik, vilket sannolikt påverkas av omorganisation av omhändertagandet för denna patientgrupp inom specialistpsykiatri.

Primärvårdens dietistenhet

Primärvårdens dietistenhet har under 2020 givit dietistinsats till 16 066 enskilda individer i alla åldrar med en stor variation av kostrelaterad ohälsa. Det är 5 procent färre än 2019, vilket beror på att dietistenheten under år 2017-2019 hade fem extra dietisttjänster i det så kallade Skaraborgsprojektet, tjänster som avvecklades då projektet avslutades vid årsskiftet 2019-2020. Dietistenheten har minskat bemanningen från 30 till 25 heltider från 2019 till 2020.

Antalet vårdkontakter under 2020 har uppgått till 39 272, vilket är en ökning med 5 procent jämfört med 2019. Ökningen har sin förklaring i aktivt förbättrings- och utvecklingsarbete och att dietisterna undvikit att resa ut till vårdcentraler under Covidpandemin. Dietistenheten har sedan mars månad nästan helt och hållet ersatt mottagningsbesök med telefon- och videobesök för att minska smittrisk. Ett fåtal nödvändiga mottagningsbesök har genomförts under hösten.

Konsultationstjänsten Dietist direkt, dit vårdgivare kan ringa för konsultation per telefon, har mottagit 1 620 samtal, en ökning med 7,5 procent jämfört med 2019.

De vanligaste patientkategorierna är äldre personer med undernäring och personer med övervikt/fetma. Diabetes, mag-tarmsjukdom och hjärt-kärlsjukdom är andra hälsoproblem som behandlas vid enheten.

Videobesök via Mitt vårdmöte breddinfördes i dietistenheten under april och sedan dess har drygt 800 videobesök genomförts. Gruppundervisning (316 vårdkontakter) har genomförts fysiskt under tidig vår och därefter digitalt. Videobesök och digital gruppundervisning är arbetssätt som kommer att kvarstå efter pandemins slut.

Sexualmedicinskt centrum (SMC) och SMC Pilen

Vid årsskiftet avslutades flera SKR-finansierade projekt som varit igång under 3 år. Personalstyrkan minskade. Detta behöver noteras vid jämförelse av produktionsmått.

STI-provtagning har ställts in under april och maj för att minska antalet fysiska besök. Verksamheten i övrigt har ställts om till videomöten i första hand. Vissa besök på plats har kunnat genomföras när det varit motiverat.

Antal besök: 2 830 (2019 - 3 783, 2018 - 3 002) besök varav 2 184 (2019 - 3 160, 2018 - 2 629) på SMC och 646 (2019 - 623, 2018 - 373) på SMC Pilen. Sexualmedicinskt centrum Pilen har ökat antalet besök. I denna grupp innebär arbetet oftast vård som inte kan anstå. Kontakt har etablerats för kommande samarbete med specialistpsykiatri.

Samarbetet med IT-brottspolisen fortsätter och leder till att fler personer söker vård på Sexualmedicinskt centrum för att få hjälp. Detta är en grupp som har komplexa vårdbehov där resurser på Sexualmedicinskt centrum inte är tillräckliga i nuläget. Dialog har skett på flera nivåer under året för att påtala vårdbehovet.

SRHR-buss

Budgeten innebar nedskärning av personal (2,0 barnmorskor) jämfört med föregående år. Med anledning av pandemin ställdes alla planerade utåtriktade aktiviteter in från mitten av mars. Medarbetarna omställdes delvis och utbildades för att svara i telefon på 1177-Coronalinjen. SRHR-buss har även ställt om sin verksamhet för att stötta barnmorskemottagningar och gravida i Göteborg med förkylningssymtom och under hösten till Smittspåringsenheten. Ny beställning inför 2021 innebär åter full bemanning.

Utväg Skaraborg och Södra Älvsborg.

Utväg har trots rådande omständighet fortsatt att träffa klienter i enskilda samtal. Gruppverksamhet har bedrivits men i mindre omfattning. I mars upprättades utökad telefontid, möjlighet till samtal via Mitt Vårdmöte och alla samordnare har kontakt via telefon med sina klienter som skulle ha deltagit i grupp. Utvägs utbildningsverksamhet har ställts om till digitala kurser. Det bedrivs flera forskningsprojekt på Utväg.

Utväg Skaraborg har fått en ny organisationstillhörighet i Regionhälsan vilket gjort verksamheten mer synlig i Västra Götaland och våld i nära relation får en självklar plats på dagordningen i den nya förvaltningen.

Lymfödemottagningen Göteborg

Lymfödemottagningen har från och med 2020 två personer anställda på 40 respektive 60 procent. Patientarbetet kom igång i mitten av kvartal 2. Under 2020 har Lymfödemottagningen totalt haft möjlighet att behandla 467 patienter. Dessa patienter har fördelats mellan bokade besök och telefonkonsultation enligt följande: Besök - 289, telefonkonsultation samt kompressionsförskrivning - 178 patienter, avbokade/uteblivna besök - 75.

Verksamheten har uppmärksammat utmaningar kring mottagningens storlek. Man ser en sårbarhet och utsatthet för både patient och personal. Risker finns att patientsäkerheten inte uppnås för alla patienter och att det uppstår risker i arbetsmiljön.

Osteoporosenheten

Vårdöverenskommelse 2020-2021 mellan Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd och Regionhälsan innebär fem heltidstjänster som Osteoporoskoordinatorer vilka arbetar mot 62 vårdcentraler i upptagningsområdet. Verksamheten startade i lokaler under renovering i mitten av maj 2020. Enheten ska bidra till att fler patienter med diagnostiserad osteoporos får farmakologisk behandling samt att fler icke diagnostiserade patienter identifieras som riskgrupp för fraktur, genom STÖD ut till vårdcentralerna.

I samband med uppstart av verksamheten har många utmaningar blivit tydliga. Då verksamheten är beroende av ytterligare två andra förvaltningar samt privata vårdgivare har frågor kring patientsäkerhet inte gått att lösa fullt ut på ett rättssäkert sätt. Stora utmaningar med att motparten inte är en del av uppdraget, intresset har varit svalt att dra igång arbete med att identifiera riskpatienter. Enheten har startat upp ett samarbete med Mölndals Osteoporosmottagning för att utveckla osteoporoskedjan. Orsaken till utmaningar i samarbetet beror delvis på rutiner kring patientsäkerheten i samband med patientöverlämnanden mellan slutenvård och primärvård. Mottagningen har även periodvis varit stängd på grund av pandemin.

Arbetet påbörjades med informationsinsatser och personlig kontakt med alla vårdcentraler i Göteborg och med kompetenshöjande insatser för de nya

osteoporoskoordinatorerna.

Beslut har tagits om att upprätta en egen Asynja journal, med fokus på framför allt olika väntelistor. Flera utmaningar kvarstår kring tillgång till relevant patientinformation, journalföring och patientsäkerhet.

Idag finns det ett påbörjat samarbete med närmare hälften (26) av vårdcentralerna i Göteborg.

Kompetenscentrum Försäkringsmedicin

Sju personer är anställda på heltid som utvecklingsledare. Uppdraget handlar i första hand om att säkerställa god introduktion, kompetens och verksamhetsutveckling av rehabiliteringskoordinatorns funktion samt att stödja verksamhetsnära utvecklingsarbete. Fysiska möten ute på vårdcentralerna har minimerats och ersatts av digitala möten, vilket visat sig fungera väl. Information inom området försäkringsmedicin finns lättillgänglig på Vårdgivarwebben. Utvecklingsledarna har bidragit med utbildning vid tre tillfällen under året, som vänt sig till rehabkoordinatorer från hela regionen. Även nätverksträffar har erbjudits.

Under hela 2020 har alla utvecklingsledare varit deltagare i en universitetsutbildning/ satsning inom förbättring, innovation och transformation av hälso- och sjukvård tillsammans med Chalmers. Utvecklingsledarna har tillsammans med vårdcentraler drivit olika förbättringsprojekt som vårdcentralen initierat och sett behov av och har arbetat med stöd och handledning av personal på Chalmers. Ett exempel på utvecklingsarbeten under 2020 är arbetet med ”Mäta för att veta”.

Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer (VKV)

Med anledning av pandemin fick VKV snabbt ställa om till webbutbildningar. Under 2020 påbörjades en breddimplementering för basutbildning och metodutbildning att ställa rutinmässiga frågor om våld inom samtliga vårdcentraler och Rehabiliteringsmottagningar och till samtliga medarbetare inom barn- och vuxenhabiliteringen i VGR. Pilotprojekt att ställa rutinmässiga frågor om våld samt höja baskunskapen genomfördes inom kvinnokliniken, vuxenpsykiatrien och Barnhälsovården. VKV har också erbjudit generella basutbildningar till personal inom hälso- och sjukvården samt tandvården och webbaserade utbildningar till Högskolor och universitet i VGR. VKV har nått ut till lika många deltagare som uppskattats skulle deltagit vid fysiska utbildningar. Utvärdering av projekt att ställa rutinmässiga frågor om våld till barn från 4 års ålder, vilket är unikt i Sverige, har genomförts under 2020 och beräknas vara klart under hösten 2021.

Under 2020 har VKV arbetat med att utveckla sin hemsida för att nå ut med kunskap och metodstöd. Med anledning av den extra utsatthet som barn och vuxna kan utsättas för i pandemitider har VKV även utarbetat informationsmaterial såsom affischer, Väntrum-TV samt information på vår hemsida. VKV:s fyra forskare har under 2020 skickat in två artiklar för publicering. Implementering av Islandsprojektets samarbetsmodell har påbörjats i samarbete med Polisen och Göteborgs stad. Verksamheten har deltagit i nationella konferenser.

Kunskapscentrum för sexuell hälsa

Till följd av pandemin har man använt digitala lösningar och skriftliga produktioner. I verksamhetsutvecklings- och forskningsprojektet SEXIT har bild-

och språkstöd på de sex vanligaste språken tagits fram. Användning av SEXIT digitalt via 1177 har möjliggjorts. Fyra verksamheter i Västra Götaland har slutfört sin hbtq-diplomering. Podden Sex på arbetstid släppte i början på året två avsnitt i samband med att barnkonventionen blev lag. Totalt har 11 avsnitt sänts. Verksamheten har deltagit i utvecklingen av de nya journalsystemet Millennium. Man har genomfört pilotprojektet Smittspårning online, utbildning i andrologi, SRHR nytt och Sexuell hälsa grupper. Rapporten "Gå bara om du måste – transpersoners upplevelse av primärvård i Västra Götalandsregionen" publicerades och kommer att presenteras våren 2021. Regionhälsans eget kunskaphöjande arbete med Rätt till det goda livet beslutades i förvaltningsledningen.

Kris- och traumamottagningen

Kris- och traumamottagningen har infört digitala besök via plattformen Mitt vårdmöte. Gruppaktiviteter på plats har pausats och övergått till digitala. Man erbjuder ett brett utbud av metoder som psykodynamisk terapi individuellt och i grupp, KBT inklusive Prolonged Exposure, Unified Protocol, COPE (kombinerad behandling för PTSD och substansbrukssyndrom), EMDR, Neurofeedback, fysioterapi samt farmakologisk behandling. Behandlingsresultat och metoder utvärderas och utvecklas kontinuerligt. I jämförelser med internationella studier är graden av PTSD hos våra patienter vid behandlingsstart anmärkningsvärt högt. Eftermätningarna visar att patientens symtom har reducerats och patienterna uppger att de har en förbättrad livskvalité efter behandlingen.

Seminarieverksamheten har varit aktiv under våren. Seminarier och föreläsningar har genomförts om trauma och PTSD. Verksamheten kommer ingå i en randomiserad studie om neurofeedback.

Mottagningen har haft totalt 3 338 mottagningsbesök 2020, varav 431 på distans. Detta är en minskning jämfört med 2019 framförallt på grund av pandemin. De digitala besöken har upplevts positivt och har tillgängligheten.

Flyktingmedicinsk mottagning

Mottagningen har infört digitala besök via plattformen Mitt vårdmöte. Fler flerbarnsfamiljer än tidigare år har träffats för hälsoundersökningar. En större andel av personerna som hälsoundersökts har ett betydligt mer omfattande vårdbehov än tidigare. Flera barn har bedömts ha medfödda sjukdomar och neuropsykiatriska sjukdomar. En betydande del av patienter drabbas av psykiska besvär på grund av potentiella traumatiska erfarenheter. Man har sett ett visst ökat antal infektioner, detta framförallt hos barn som har bott några år på flyktingförläggning.

En betydande andel personer med latent tuberkulos har remitterades vidare för profylaktisk behandling. Andra vanligt förekommande sjukdomar är diabetes, anemi, högt blodtryck, sköldkörtelbesvär och smärtor i kroppen. Det är fler barn/ungdomar som aldrig fått gå i skola i jämförelse med tidigare år.

En betydande del har varit utsatta för misshandel eller tortyr som ger dem psykiska och fysiska besvär. I några fall har patienten bedömts av specialistläkare i psykiatri. Läkare träffar patienter som har varit utsatta för tortyr och även de som utsatts för misshandel inom familjen eller andra som inte är myndighetspersoner. Verksamheten har gjort totalt 21 dokumentationer enligt Istanbulprotokollet som är FN:s standard för dokumentation av tortyr. Några andra vanligt förekommande kroppsliga besvär är kroniska smärtor, huvudvärk, sömnbesvär. Verksamhetens läkare är kunskapsstöd till övriga läkare på vårdcentralerna i regionen när det

gäller dokumentation av tortyrskador.

Det är vanligt att patienter som kommer för hälsoundersökning för kroniska eller andra åkommor behöver etablera en kontakt inom sjukvården för att få lämplig uppföljning.

Det har varit 1 290 mottagningsbesök 2020. På grund av coronapandemin har vi även infört digitala besök via plattformen Mitt vårdmöte. Under 2020 har totalt 73 besök genomförts på distans. Minskningen av besök jämfört med 2019 beror framförallt på pandemin och inreseförbud till EU via Sverige.

Personalen har deltagit i olika utbildningar och studiebesök under året.

Sjuksköterskor har hjälpt till på IVA inom SU. Verksamheten har samarbetat med Göteborgs universitet (både med läkarprogrammet och sjuksköterskeprogrammet), samt med Högskolan i Borås och Högskolan i Väst.

Prehospital verksamhet

Sjukvårdens larmcentral (SvLc)

Pandemin har påverkat belastningen under 2020, samtalen har tagit längre tid då extra frågor behövs ställas samt antalet samtal in till SvLc har varit fler, speciellt under mars-maj och oktober-december.

MBS (Medicinskt BeslutsStöd, framtaget för legitimerad personal) infördes under sommaren, sen tillstötte tekniska bekymmer vilket gjorde att beslutsstödet inte kunde användas alls under en dryg månad. Efter detta har stora insatser lagts på att komma igång och att alla sjuksköterskor ska använda detta, verksamheten har kommit en bra bit på väg men är inte helt framme ännu. Mål är att alla ska använda MBS senast siste februari 2021. Förväntade effekter av att använda MBS är kortare samtalstider och mer ensade intervjuer, detta kommer att utvärderas i slutet av 2021.

Verksamheten jobbar vidare med samtalsavlyssningar och metoder för att hålla samtalen korta och effektiva samt med effektivisering av schemaläggning av medarbetarna kopplat till de timmar då verksamheten är som mest intensiv.

Antalet vårdrelaterade anrop per dag har ökat. Antalet prioritet 4-larm har ökat något medan antalet prioritet 1-larm har minskat något jämfört med förra året. Arbetet med samlokalisering med SOS Alarm i Gamlestaden fortgår, inflyttning sker under mars 2021.

1177 vårdguiden på telefon (1177 VPT)

2020 startade verksamheten med 137 årsarbetare jämfört med 2019 då det var 151. På grund av sparbetning på drygt 6 mnkr beslutades det om ett anställningsstopp.

När pandemin startade fick verksamheten en kraftig ökning av inkommande samtal. För att kunna möta upp behovet med en mindre bemanning erbjöds ordinarie och timanställd personal att arbeta extra pass. Verksamheten fick även personal från andra enheter inom Regionhälsan som snabbutbildades för att kunna sitta och besvara samtal från den nationella Corona-kön. Det höga trycket och den minskade bemanning har medfört att verksamheten under 2020 inte haft en möjlighet att nå målen trots fler besvarade samtal i VGR kön.

För att kunna följa restriktioner ökades möjligheten till mer distansarbete. Alla icke nödvändiga möten och utbildningar ställdes in. Ledighet beviljades restriktivt.

1177 VPT blev en viktig central verksamhet då alla hänvisades att ringa innan de sökte vård. Verksamheten tog emot samtal som i normala fall inte skulle till 1177 VPT för att undvika smittspridning på vårdcentraler och mottagningar. Riktlinjer från FHM har ändrats ofta vilket inneburit mycket arbete med information/kommunikation. I början av pandemin kontaktades verksamheten ofta av media.

Verksamheten har deltagit i olika krismöten, både på regional och nationell nivå.

Sjukvårdsapotek och hjälpmedel

Sjukhusapoteket VGR

Sjukhusapoteket har under större delen av året arbetat med att säkra läkemedelsförsörjningen i VGR, speciellt vad gäller läkemedel inom akutsjukvård och intensivvård och tillsammans med några regioner för att säkra läkemedelsförsörjningen nationellt. Det har varit ett mycket omfattande och resurskrävande arbete, bland annat kartläggning, prognostisering, övervakning och fördelning.

Under hösten har verksamheten arbetat intensivt med planering och hantering av vaccinering för Covid-19, vilket varit ett mycket omfattande arbete.

En arbetsgrupp tog fram ett förslag på framtida strategi för beredning/tillverkning av läkemedel i VGR som beslutades om under året. Nuvarande avtal med Apotek Produktion och Laboratorier AB går ut våren 2022 och beslutet innebär att verksamheten ska ta över uppdraget för produktion i egen regi och inte köpa tjänsten.

Upphandling av läkemedelsautomater till de 23 gemensamma förråden på sjukhus har genomförts och införandeprojekt startats.

Sammantaget har det varit mycket som fått stå tillbaka för arbetet med Covid-19.

Hjälpmedel

Primärvårdens hjälpmedelsenhet har lyft flertalet frågeställningar för beredning på högre samverkansnivå såsom onormalt slitage på hjälpmedel, debitering av skada eller förlust samt förskrivning av tyngdtäcke. Enheten har initierat och påbörjat arbete kring utveckling av samverkan med hjälpmedelscentralen. För att öka tillgängligheten har enheten startat en funktionstelefon med ett nummer in.

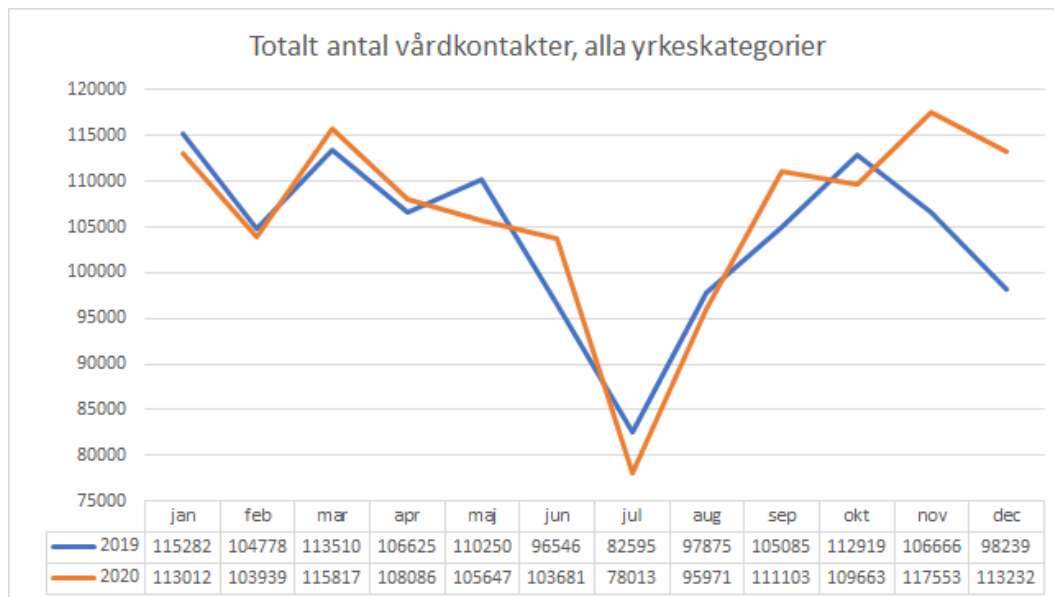
2.3 Produktion/konsumtion av hälso- och sjukvård

2.3.1 Produktion

Under 2020 har antalet vårdkontakter varit på ungefär samma nivå som 2019, detta trots rådande Covid-19 pandemi. Den största orsaken till att antalet vårdkontakter inte minskat utan ökat något kan dels förklaras av att förvaltningen fått till sig fler enheter, dels att fler kontakter nu sker på distans via telefon eller videolänk. Totalt ökade antalet vårdkontakter för hela Regionhälsan med 2 procent. Totalt antal vårdkontakter var 2020 1 339 598 och 2019 1 312 993, en ökning med 26 605 vårdkontakter.

Vårddata har under året följts noggrant bland annat för att kunna ställas om till andra kontakttyper, dock har införandet av andra kontaktvägar mellan vårdpersonal och patienter och deras närstående saktats ner på grund av brist på teknisk utrustning. Tillsammans med omfördelning av personal samt sjukfrånvaro har implementering av nya arbetssätt fått saktas ner, trots att det från invånare

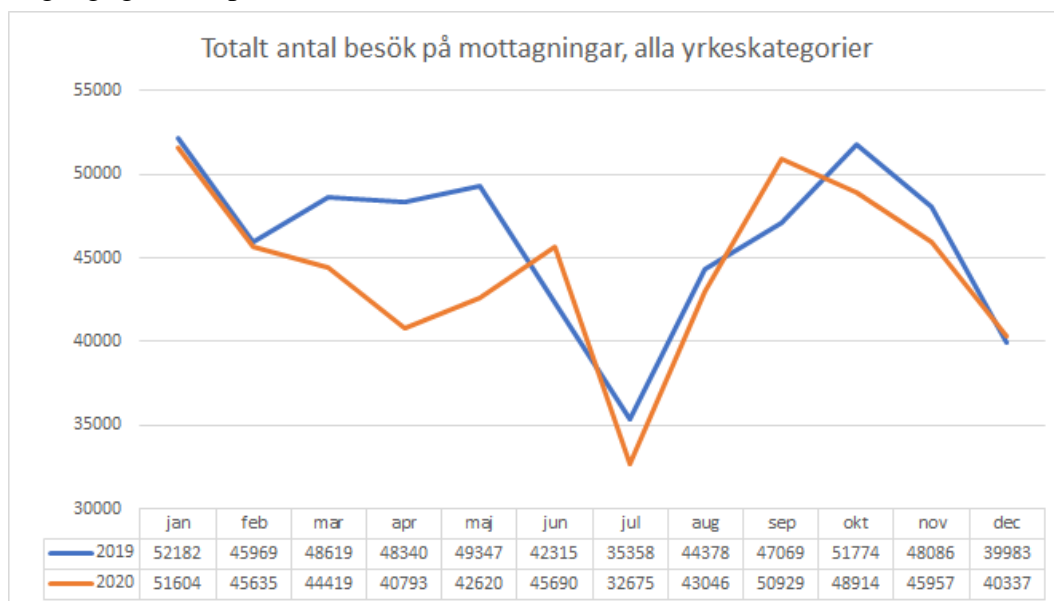
finns ett behov och en vilja från medarbetare att hjälpa till.

Källa: VEGA och barnmorskemottagningarnas produktionsdata

I diagrammet ovan illustreras antalet vårdkontakter per månad för alla förvaltningens enheter med patienter inklusive 1177 Vårdguiden på telefon och Regional smittspåringsenhet. Linjediagrammet visar att år 2019 och år 2020 ligger på liknande nivåer förutom mot slutet av 2020 då vårdkontakterna ökade i förhållande till 2019.

Besök på mottagningarna illustreras i nedanstående diagram. Det är tydligt att pandemin påverkade tillfälligt under våren 2020, då det var betydligt färre besök på mottagningen. Mot slutet av året kom mottagningarna upp till liknande nivåer 2020 som för 2019. Det krävs ett stort arbete och ett bra engagemang hos alla medarbetare att på så kort tid ställa om arbetsätten och fortsätta ha en tillgänglighet för patienterna.

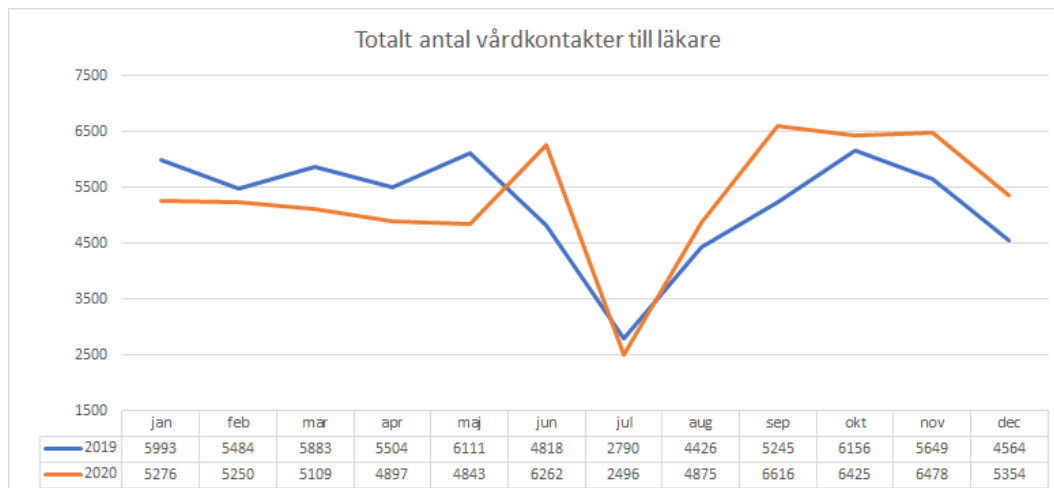

Källa: VEGA och barnmorskemottagningarnas produktionsstatistik

En stor del av barnmorskemottagningarnas (BMM) verksamhet är att ta cellprover. Dessa har, som tidigare nämnts i denna rapport, ställts in under delar

av 2020. Produktionen av GCK/Cellprov har under 2020 varit mindre än 2019, men har under slutet av 2020 ökat. Totalt togs nästan 90 000 prover under 2020 jämfört med drygt 105 000 2019.

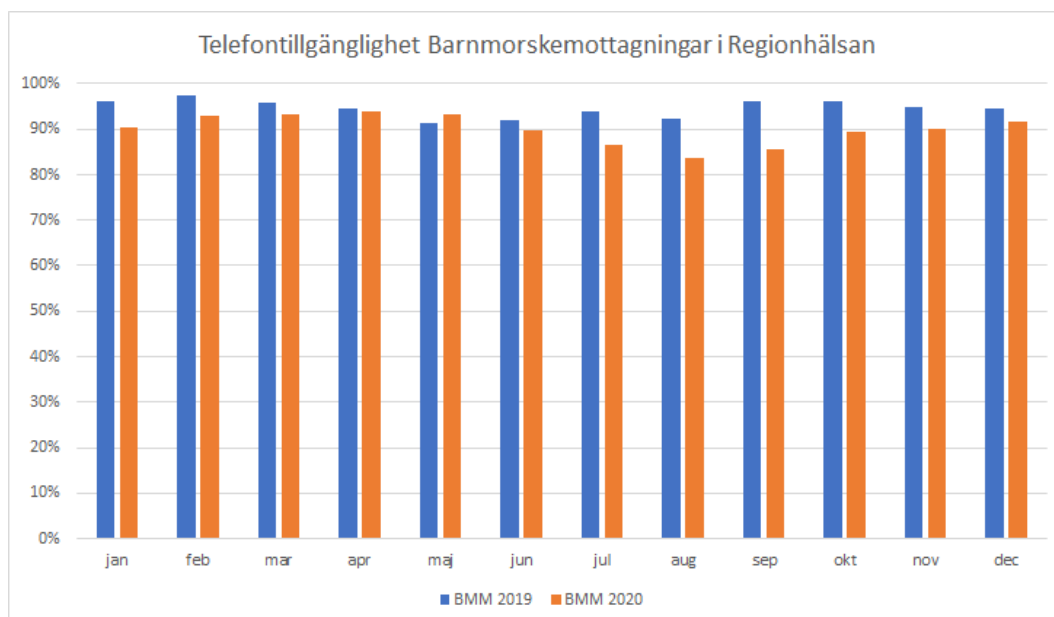
När det gäller antalet vårdkontakter som utförs av läkare ser mönstret ut som nedanstående linjediagram. Under våren var det en minskning i antal läkarbesök, vilket togs igen under hösten. För hela förvaltningen ökade antalet läkarbesök under 2020 med 2 procent. Totalt antal vårdkontakter läkare var 2020 63 881 och 2019 62 623, en ökning med 1 258 vårdkontakter.

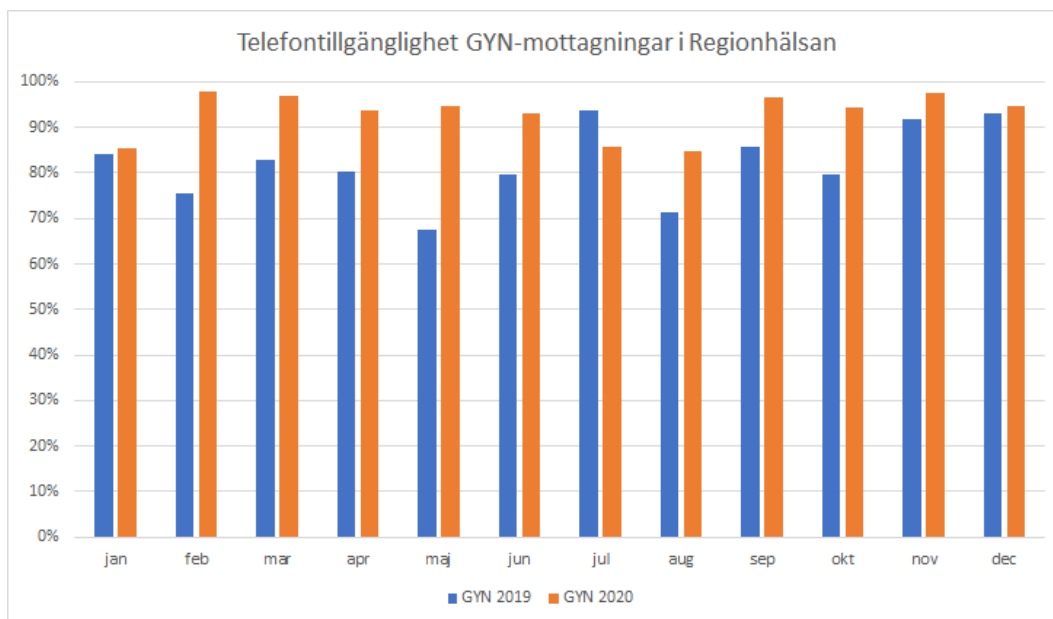
Källa: VEGA och barnmorskemottagningarnas produktionsstatistik.

Vad gäller tillgänglighet till telefonkontakter mellan vårdpersonal och patienter följs detta framförallt av områdena barn- och ungdomsmedicin, barnmorskemottagningarna, ungdomsmottagningarna och gynekologi.

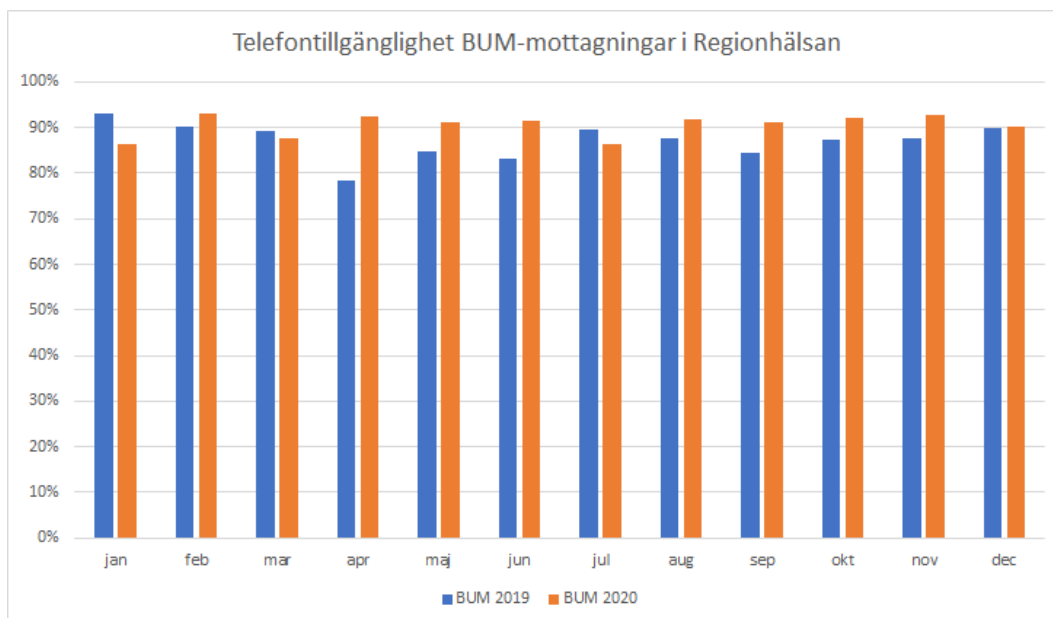
Telefontillgängligheten har varit på samma höga nivå under 2020 som för 2019. Trots att pandemin har ökat trycket på mottagningarna har medarbetarna kunnat bemanna. Se nedanstående stapeldiagram för jämförelse mellan 2019 och 2020 för respektive verksamhetsområde och månad.

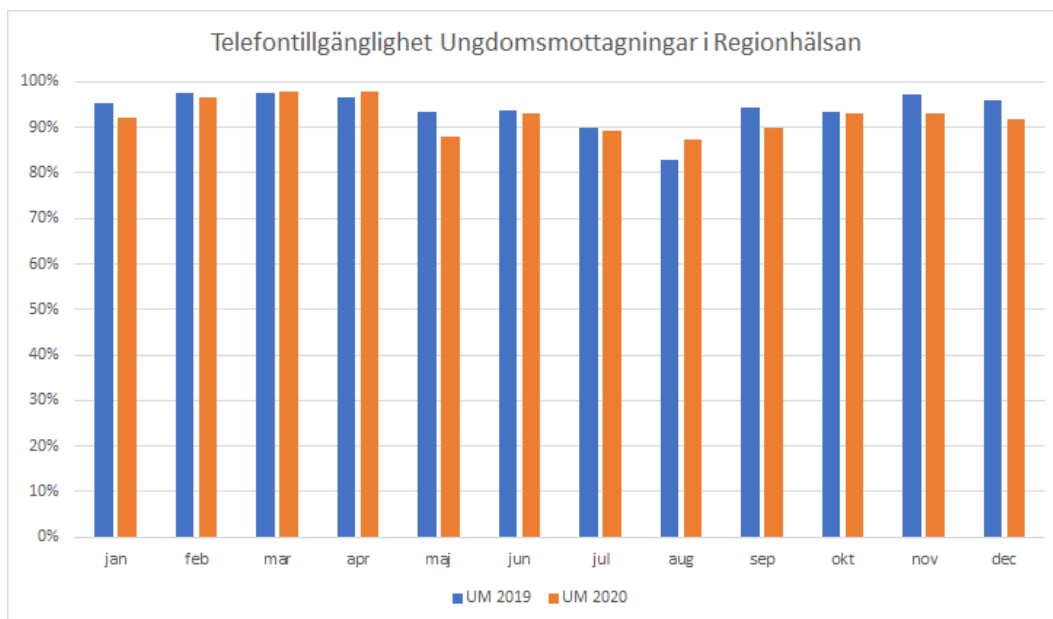
Källa: TeleQ

Källa: TeleQ

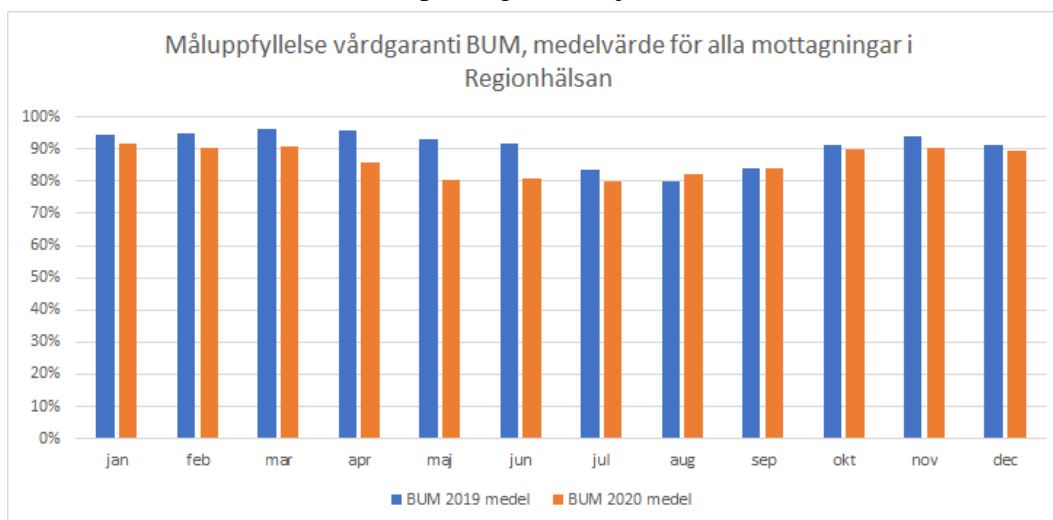

Källa: TeleQ

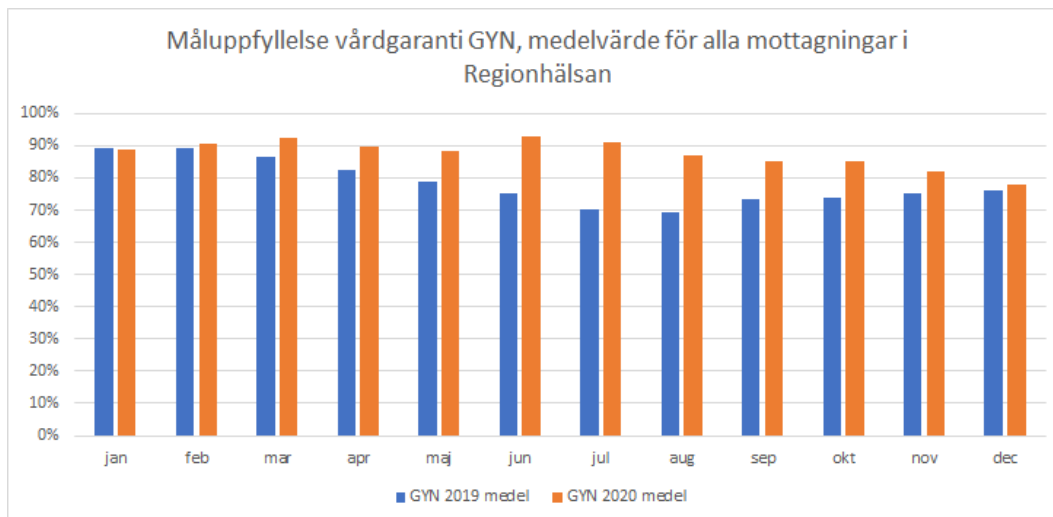

Källa: TeleQ

För verksamhetsområdena barn- och ungdomsmedicin (BUM) och gynekologi (GYN) mäts även uppfyllelsen av den nationella vårdgarantin. Patienter som väntat längre än 90 dagar på sitt första besök till läkare faller alltså enligt denna mätning utanför vårdgarantin, patienter som väntar kortare än 90 dagar på sitt första besök till läkare faller inom vårdgarantin. För BUM var måluppfyllelsen under våren i genomsnitt lägre för 2020 än för 2019. Ett mönster som bröts under hösten då vårdgarantin i genomsnitt gick upp till samma nivåer för 2020 som för 2019. För GYN har vårdgarantin i genomsnitt varit bättre under hela 2020 än under 2019. Se nedanstående stapeldiagram för jämförelse.

Källa: väntetider.se (Signe)

Källa: väntetider.se (Signe)

På verksamhetsområdesnivå finns kommentarer från alla verksamheter inom kapitlet 2.2.3 Primärvård.

3 Regiongemensamt arbete

3.1 Verksamhetens miljöarbete

Regionhälsan har tagit fram en handlingsplan för förvaltningen som baseras på VGR:s miljöplan för åren 2017-2020. Det har inneburit flera olika aktiviteter inom miljöområdet på övergripande nivå förutom det arbete som pågår ute i verksamheten och som diplomerar vart 4:e år.

I februari genomfördes en utvecklingsdag för förvaltningens miljöombud. Årets tema var "Hållbarhet i vården" och programmet omfattade olika presentationer med detta fokus.

Regionhälsans miljösamordnare planerade att delta i regionalt projekt med syfte att utveckla resfria möten. Till följd av pandemin skedde utveckling av resfria möten (ej patientmöten) snabbare än planerat och utrustning införskaffades för att underlätta möten och utbildningar.

Regionhälsans miljösamordnare har tillsammans med förvaltningen under året planerat för hur uppföljningen av miljöarbetet kommer förändras till följd av nyttillkomna verksamheter och kommande miljöplan.

Årlig sammanställning av körda mil i tjänsten rapporteras till områdescheferna där det även visas på om privat bil används där enheten har en leasad bil.

Bevakning finns i systemstöd (Klara) för att säkerställa att produkter med stor miljöpåverkan inte används. Årlig genomgång av kemikaliehantering har genomförts enligt de krav som finns för alla verksamheter i VGR.

3.2 Folkhälsa och social hållbarhet

Hälso- och specialistvård för barn- och unga

Central barnhälsovård har drivit frågor om rätt till jämlik logopedtillgång för regionens barn, rätt till barnhälsovård för barn till immigranter, samt varit en viktig aktör i att göra samstämmiga tolkningar av Folkhälsomyndighetens krav till regionens barnavårdscentraler under pandemin.

Tidig upptäckt av problem och tidiga insatser för barn och deras familjer är en övergripande målsättning för alla verksamheter eftersom detta borgar för ökad folkhälsa i långa loppet. Övriga enheter har bidragit med kunskap inom fysisk aktivitet, neuropsykiatri, logopedi och psykologi. Verksamheten har deltagit i delregional samverkan med kommun, särskilt elevhälsa, samt samarbetar med polis och socialtjänst.

Inom ramen för handlingsplan för fullföljda studier och dess delområden har Barnskyddsteamet deltagit i att ta fram en länsgemensam riktlinje oro för väntat barn, föreläst om denna med Kunskapscentrum för jämlik vård och länsstyrelsen samt gjort en rutin för dokumentation vid orosanmälan barn. Barn- och ungdomsmedicin har deltagit i ett projekt på Öckerö om skolfrånvaro och hemmasittare. Central barnhälsovård har deltagit i processen kring språk och läsning och föreläste på inspirationsdagen. Båda ovanstående aktiviteter har sedan bromsats av pågående pandemi.

Ungdomsmottagningar

Ungdomsmottagningarna i regionen har deltagit i projektet *En sammanhållen barn-, elev- och ungdomshälsa*. Projektet har haft som huvudsaklig frågeställning

att se hur samverkan runt barn och unga med psykisk ohälsa i åldern 6–18 år ska kunna stärkas när de inledningsvis söker stöd för sina bekymmer, vare sig det är hos primärvård, skola eller socialtjänst. Projektets fokusområde har således varit samverkan över organisatoriska gränser med skilda huvudmän (region och kommun) inom Västsverige som i sig består av en region (VGR) och 49 enskilda kommuner. Projektet har genomförts med många samarbetspartner och fyra geografiska pilotområden; Götene, Mark, Orust, Örgryte/Härlanda (Göteborg). Arbetets ansats har varit att hitta lösningar som efter projektets slut kan genomföras i hela Västra Götaland och kan utföras inom befintliga resursramar. Projektet har lämnat en slutrapport under namnet *Rösa lederna*.

Ungdomsmottagningarnas uppdrag som lågtröskelverksamhet innebär hälsofrämjande och tidiga insatser såväl inom sexuell och reproduktiv hälsa som inom psykisk och psykosocial hälsa. Med en hög tillgänglighet och bredd i sökvägar för den unge motverkar verksamheten långsiktiga konsekvenser av psykisk ohälsa. Inom kompetensområdet arbetar verksamheten med att anpassa metodiken till de arenor som ungdomarna befinner sig på. Detta gäller både vid individuella kontakter och utåtriktad verksamhet. Under året har ungdomsmottagningarna fokuserat på att klara tillgängligheten för ungdomarna till ungdomsmottagningar under pandemin.

Vissa av verksamhetens utvecklingsområden har påskyndats av det faktum att alternativ till fysiska besök på mottagningarna varit efterfrågade.

- Internetbaserad kognitiv beteendeterapi (I-KBT). En ny metod som ungdomsmottagningarna i Södra/Västra nämndområdet har börjat använda vid individuella besök. Denna metod kommer att implementeras i hela regionen under 2021.
- Digitala plattformar, exempelvis skype eller teams, för att bedriva utåtriktad verksamhet. Våra digitala sökvägar är i ständig utveckling i takt med behov och efterfrågan.
- Skapandet av en film som kan användas som alternativ till fysiska klassbesök i det utåtriktade arbetet. Den kan också användas i kombination med internetbaserade presentationer av ungdomsmottagningarna.

Övriga expertenheter

Flera av Övriga Expertenheters verksamheter arbetar tillsammans med kommuner, frivilligverksamheter och övrig sjukvård för att tillsammans stärka barn och ungas hälsa.

Flyktingmedicinsk mottagning möter de nyanlända barnfamiljerna med en första screening och orientering i det nya landet. Detta sker tillsammans med Migrationsverket och Socialtjänst.

Utvägarna möter barn som har levt i våldsutsatta familjer och där insatser leder till större trygghet så att man kan fokusera på sitt skolarbete.

Kompetenscenter mot Våld i nära relationer utbildar sjukvårdspersonal att ställa frågor om våld så att vi hittar de familjer som behöver hjälp.

Mottagning Unga Vuxna möter gruppen som behöver mer stöd än vad Primärvårdens insatser kan ge. Man erbjuds en längre terapeutisk kontakt, som kan leda till att man förmår avsluta sina studier och komma ut i ett fungerande vuxenliv.

Samtliga verksamheter har det senaste året utvecklat digitala former för möten och

utbildningar. Fysisk aktivitet på recept samt Hälsocoach online erbjuder lättillgängliga kostnadsfria insatser för att stärka hälsan och förbättra levnadsvanor

3.3 Mänskliga rättigheter och jämlik vård

Ungdomsmottagningarna

Under året har ungdomsmottagningarna i VGR skapat en webbaserad introduktionsutbildning för alla medarbetare där bland annat uppdrag och värdegrund beskrivs.

Värdegrund för ungdomsmottagningarna:

Alla ungdomar är välkomna till ungdomsmottagningen. Grundläggande för verksamheten är FN:s förklaring om de mänskliga rättigheterna.

Barnkonventionens fyra grundprinciper är vägledande för verksamheten: barnets rätt att inte bli diskriminerat, barnets bästa i främsta rummet, barnets rätt till liv och utveckling samt barnets rätt att få uttrycka sina åsikter.

Ungdomar som söker sig till mottagningen ska känna sig sedda, trygga och tillitsfulla i mötet. De ska också uppleva att deras frågor och problem blir respekterade och tagna på allvar. Ungdomarna ska uppleva att de blir bemötta och behandlade på ett likvärdigt sätt och får likvärdig tillgång till mottagningen oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsförmåga, sexuell läggning och ålder. Ett normmedvetet förhållningssätt präglar verksamheten. Målet med normmedvetenheten är att alla unga ska känna sig inkluderade och välkomna.

Hälso- och specialistvård för barn och unga har flera ombud för barnets rättigheter som tillsammans med ledningen arbetat med att lyfta barnrättsaspekter rörande Barns journal via nätet till regionledningsnivå. Verksamheten har också deltagit aktivt i att förbereda i det så kallade paraplyprojektet som syftar till att skapa en utbildningsplattform för medarbetare rörande mänskliga rättigheter, inkluderande bland annat barnkonventionen och HBTQ. På detta vis kan verksamheten möta invånare med större kunskap och förståelse. Verksamheten har deltagit i att ta fram en ny rutin i Regionhälsan om orosanmälningar för barn som far illa. Central barnhälsovård har uppmärksammat att barn till EU-migranter inte har samma möjlighet till barnhälsovård som andra barn i Sverige.

Övriga Expertenheter

Alla Övriga Expertenheters verksamheter är en garant för att säkerställa kunskap om utsatta gruppers livsvillkor och hälsa. Verksamheten arbetar konkret med grupper av innevånare med särskilda behov och även med kompetenshöjande insatser till övriga vårdgivare. Alltifrån personer som varit sjukskrivna under lång tid, till insatser för undernärda äldre, migrationsrelaterad ohälsa till verksamheter för personer med psykisk ohälsa är en del i jämlik vård.

Två exempel: Kunskapscentrum för Sexuellhälsas uppdrag har sin grund i de mänskliga rättigheterna och de nationella folkhälsomålen. Området sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) är en del av de mänskliga rättigheterna. SRHR omfattar hela befolkningen och människans hela livscykel. Det är ett område med stor betydelse för varje människas hälsa, relationer och utveckling. En viktig del av det hälsofrämjande och förebyggande arbetet avseende SRHR är att motverka tystnaden som omger sexualiteten i såväl samhället i stort som inom hälso- och sjukvården. Tystnaden om sexualiteten försvårar för den enskilda

individerna att göra informerade val om sin sexuella praktik och hälsa. Den påverkar också tillgängligheten till hälso- och sjukvård.

Hälso- och sjukvårdsstyrelsen har beslutat om en regional strategi för Västra Götalandsregionens arbete med sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Strategin har tagits fram av Kunskapscentrum för sexuell hälsa i avstämning mot andra aktörer. Strategin utgör tre grundläggande principer som ska gälla för alla invånare i Västra Götalandsregionen. Strategin är ett ramverk för förvaltningarnas vidare arbete med handlingsplaner och åtgärder. Kunskapscentrum för sexuell hälsa och rättigheter har som en del av sitt uppdrag att utgöra ett stöd mot förvaltningar för sitt arbete med strategin.

Under året har rapporten "Gå bara om du måste – transpersoners upplevelse av primärvård i Västra Götalandsregionen" publicerades. Den kommer att presenteras under våren 2021.

Kris och traumamottagningen och flyktingmedicinsk mottagning möter personer som varit torterade. Det är ett brott mot mänskliga rättigheter och man har enligt FN:s stadgar rätt till rehabilitering. Ett utvecklingsarbete pågår där mottagningarna uppmärksammar och erbjuder patienter dokumentation enligt Istanbulprotokollet. Mottagningen erbjuder också konsultationsstöd ut mot övriga vården.

3.4 Verksamhetens säkerhets- och beredskapsarbete

Regionhälsan har rekryterat en säkerhetssamordnare som påbörjade sin tjänst i maj 2020. På övergripande nivå har förvaltningen tagit fram styrande dokument och mallar/lathundar/checklistor inom områden för informationssäkerhet, personsäkerhet, brandskydd fysisk och teknisk säkerhet. Under året har intranätets sidor om säkerhet och beredskap byggts upp och utformats och ett säkerhetsråd formerats. Förvaltningsledningen har fått introduktion i civilt försvar och säkerhetsskydd.

Samordningen av registerkontroller för medarbetare inom Regionhälsan som ska säkerhetsprövas har tagits över från enhet säkerhet och beredskap. En säkerhetsskyddshandläggare har också utbildats. På regional nivå ingår representanter från Regionhälsan i nätverken funktionsgrupp säkerhet och beredskap, informationssäkerhetsnätverk samt samverkan säkerhetsskydd.

Områden inom säkerhet:

- *Informationssäkerhet:*
 - Personersäkerhetsincidenter - Bedömt 280 avvikelser i MedControl PRO (som taggats som informationssäkerhet). 33 bedömdes som personuppgiftsincidenter, 6 är anmälda till Datainspektionen och övriga är hanterade och åtgärdade inom förvaltningen.
- *Personsäkerhet:* Ny rutin framtagen regionalt, ny webbaserad utbildningsfilm personsäkerhet fokus bemötande.
- *Oegentligheter och ekonomiskbrottslighet:* Ny rutin framtagen regionalt.
- *Krishantering:*
 - Civilt försvar
- *Fysisk och teknisk säkerhet inklusive brandskydd:* Nytt avtal för avtal bevaknings-, personskydds- och larmcentraltjänster och nyteckning av

objektsavtal för samtliga enheter. Nytt avtal för brandskyddsutrustning.

- *Säkerhetskydd*

Ärenden eller frågor hanterade av säkerhetssamordnare sedan maj 2020 (förutom avvikelserna rörande informationssäkerhet i MedControl PRO) 131 stycken (Hot & våld: 30, informationssäkerhet: 22, Brandskydd; 23, Lås/larm: 31, övriga ärenden: 25)

3.5 Lärdomar/förbättringsområden efter genomförd intern kontroll 2020

De risker som identifierades i samband med framtagande av plan för intern kontroll 2020 och bevakats, följts upp och återrapportering har skett till styrelsen.

För följande tre av de identifierade riskerna fick åtgärder vidtas:

- **Inga eller bristande samråd mellan vårdgivare inför förändringar som kan påverka Regionhälsans uppdrag**
Åtgärd: Fortsätta bevaka och samråda för att se till att Regionhälsan får rimliga förutsättningar för sina uppdrag och i samband med utökade uppdrag. Kontrollen har belyst vikten av att alla berörda parter är med i processen från början, att processen är tydlig och dokumenterad i god tid. Viktigt att vara överens om konsekvenserna innan ärendet går till beslut. Realistiska tidplaner. Viktigt att hålla igång processen i ärendena.
- **Effekter av politiska beslut uteblir eller blir inte som förväntat**
Åtgärd: Fortsätta bevaka utvecklingen och kontinuerligt planera för att starta verksamheter, behandlingar som inte kunnat genomföras på grund av pandemin när det är möjligt. Fortsätta med att hitta andra arbetssätt som gör det möjligt att fortsätta verksamheten men med nya metoder. Har ställt om delar av verksamheten till bland annat digitala besök och hemmonitorering för mätning av blodtryck.
- **Resultatet av forskning och utveckling tas inte tillvara**
Åtgärd: Diskussioner har återupptagits angående ett tidigare diskuterat förslag om ett kunskapscentrum primärvård, då det saknas struktur och resurser för bland annat fortbildning av specialistläkare. Det saknas också en implementeringsstruktur i primärvård för de förbättrade processer som tas fram inom ramen för kunskapsstyrningen. I stället för att då ta fram en "egen" rapport och beskriva metod och organisatorisk struktur har vi lämnat inspel till Regionalt uppdrag för fortbildning, kvalitetsutveckling och implementering i vårdvalens enheter i primärvården. Metod och organisation bör tas fram regionalt i samverkan med alla berörda förvaltningar.

Årsredovisningen av plan för intern kontroll 2020 kommer att ske vid styrelsemötet mars 2021.

4 Tillkommande rapportering

4.1 Sammanfattning av effekter av corona covid-19

4.1.1 Verksamhet

Organisation/Styrning

Regionhälsan fick som ny förvaltning raskt skriva en epidemiberedskapsplan med bilagor för specifika åtgärder för förvaltningens olika regionområden vilka har olika förutsättningar och verksamheter. Speciella planer togs fram för 1177 Vårdguiden på telefon och Sjukvårdens larmcentral då de har dygnetrunt-verksamhet, skyddsklass och är kritiska verksamheter för Västra Götalandsregionens samlade insats.

Flera verksamheter fick i tidigt skede stänga mottagningsverksamhet och slå ihop enheter för att kunna upprätthålla verksamheten.

Cellprovtagningen har gått på sparlåga. Barnmorskemottagningarna har skött basprogrammet.

Ungdomsmottagningarna, som initialt var hårt belastade av sjukfrånvaro, ställde snabbt om verksamheten till i huvudsak digitala möten via UM online.

Ungdomsmottagningarna har inte haft någon utåtriktad verksamhet och har kortvarigt behövt stänga för fysiska besök på olika platser.

Initialt påverkades barn- och ungdomsmedicinska mottagningarna av brist på skyddsmaterial. Verksamheten hade också ökad förskrivning av astmamedicin på grund av bunkring. Mottagningarna har också periodvis fått dra ner på verksamhet på grund av frånvaro men även omfördelning av personal.

Smittskyddet och Sjukvårdapoteket, med sina specifika uppdrag under pandemin, har deltagit i regionala och nationella grupperingar men har informerats om åtgärder i förvaltningen och har deltagit i förvaltningens möten då detta varit möjligt.

Regionhälsan fick i mitten på sommaren - då behovet av smittspårning, administrering av intyg och smittskyddsanmälan ökade - ett tillfälligt uppdrag att starta en smittspårningsenhet. Enheten tillskapades på mycket kort tid och kunde börja sin verksamhet i början på september, inte minst tack vare omfördelning av personal från ungdomsmottagningarna men även de andra regionområdena. Enheten har vuxit explosionsartat med allas kraft och engagemang. Många verksamheter inom Regionhälsan har fått stå tillbaka. Mycket tid har också fått läggas på rekrytering och introduktion/utbildning.

FoUU, som har uppdrag att kompetensförsörja primärvården, kunde upprätthålla den verksamhetsförlagda utbildningen. Mycket utbildningen har fått ställas in. Verksamheten har också bidragit i bemanningen av smittspårningsenheten. Utbildningsverksamheten har till stor del ställts in från och med mitten av mars.

Expertenheterna har efter sina förutsättningar bidragit till smittspårningen och har fått dra ner på delar av sin verksamhet. FoUU likaså.

Sjukvårdapoteken och hjälpmedel är djupt involverade i att säkra läkemedel och planera för hanteringen av vaccination, vilket varit och är ett mycket omfattande arbete.

1177 Vårdguide på telefon har fått mycket ökad belastning och arbetar med att på olika sätt svara på frågor och guida invånarna. Man startade under våren en chatbot och en egen linje för frågor relaterade till Corona, vilket krävde ökad bemanning och utbildningsinsatser. Man har också arbetat med att informera allmänheten, bistå i alla behov som uppstår med information via elektroniska system våra enheter har behov av.

Sjukvårdens larmcentral har också haft hög belastning och har förutom sitt ordinarie uppdrag hjälpt till med planeringen av patienttransporter. Där arbetar man också aktivt med scenarioplanering för att kunna säkra bemanningen.

Regionhälsans olika verksamheter, förutom sjukhusapoteket, har varit måttligt påverkade av läkemedelsförsörjning, material och provtagning, då verksamheterna, förutom viss barnverksamhet, till största delen har dagtidsmottagning och bokade besök.

Möten via Skype har ökat markant och alla styrelse- och presidie möten under perioden har genomförts digitalt för majoriteten av deltagarna.

En utökad förvaltningsledningsgrupp hade dagliga möten till en början, men glesades ut för att under hösten ökas igen till två möten per vecka. Mötena har haft en fast agenda med avrapportering från de regionala Covid-grupperna, regionområdena och områdena material, medarbetare, patienter och digitalisering. Beslut har kommunicerats ut internt, bland annat via veckobrev till samtliga medarbetare.

Initialt hade förvaltningen stabsläge vilket övergick till förstärkningsläge när det blev aktuellt att stänga/öppna mottagningar samt förflytta medarbetare till andra arbetsuppgifter och arbetsplatser såväl inom vår egen förvaltning som till sjukhusförvaltningarna. I augusti återgick verksamheten till stabsläge.

Samverkan och kommunikation

Samverkan, som bland annat skett i RSSL, på chefläkarmötena, med Närhälsan och på enhetsnivå, har fungerat bra. Det har varit lätt att få kontakt och svar på frågor via bevakade funktionsbrevlådor.

De fackliga representanterna och styrelsen har informerats fortlöpande.

Det finns flera vårdhygienenheter i regionen så Regionhälsan, som är en regionövergripande förvaltning, har suttit med en del motstridiga dokument ifrån de olika vårdhygienheterna. Detta talar för en enda enhet för hela regionen.

Media har ibland ringt direkt till förvaltningen. Där borde man på centralt håll kunnat haft ett tydligare arbetssätt med information till media så att media i första hand vände sig centralt i organisationen i övergripande frågor.

Digitalisering, framförallt digitala vårdmöten, har fungerat bra. Det har däremot varit stora problem med brist på digitala lösningar för undervisnings- och utbildningsverksamheten och brist på datorer och annan utrustning.

Sammanfattning och utvärdering av vårt arbete och effekterna på vårt arbete kan i detalj studeras i Förvaltningens utvärdering.

Under perioden har arbetet med epidemin hela tiden intensifierats. De lärdomar vi drog av ledningsarbete och kommunikation kunde vi snabbt organisera på ett uthålligt sätt.

4.1.2 Personal

Vårens smittspridning av Covid medförde att flera medarbetare insjuknade och verksamheter på regionområdena stängdes ned och slogs samman i nya enheter/mottagningar. För att stärka bemanningen på sjukhusen lånades barnmorskor, sjuksköterskor med IVA-kompetens, undersköterskor med IVA-kompetens samt läkare ut till sjukhusen i regionen.

Verksamheten inom 1177 Vårdguiden på telefon blev hårt belastad med många inkommande samtal från oroliga invånare. 1177 Vårdguiden på telefon utvecklade nya hanteringssätt/arbetssätt med chatbot, samt särskilt Covid-telefonnummer. Sjukvårdens larmcentralers verksamhet blev också hårt belastad och hantering av sittande Covidtransporter av patienter startades upp.

Medarbetare från Regionhälsan fortsatte att stödja sjukhusen under sommaren. Under hösten tog återigen Covidsmittan fart. En ny enhet inrättades med smittspårning och flera av förvaltningens medarbetare har styrts om till denna verksamhet. Behovet är mycket stort av ytterligare medarbetare i smittspårning och en särskild utbildningsinsats i smittspårning har tagits fram.

Återigen under hösten/vintern hade sjukhusen behov av medarbetare från Regionhälsan med IVA-kompetens, barnmorskor men även sjukvårdspersonal till andra avdelningar inom sjukhusen där Covid-patienter vårdas.

Smittskyddsverksamheten inom Regionhälsan har haft ett mycket hårt tryck under stora delar av året och förstärkningar av verksamheten har varit nödvändig.

4.1.3 Ekonomi

Förvaltningens kostnader exklusive sjuklönekostnader 2020 kopplat till Covid-19 uppgår till 440 mkr och består bland annat av:

- Kostnader för laboratorieanalyser
- Verksamhetsanknutna kostnader såsom exempelvis blodtrycksmätare, visir, munskydd, nationell coronakö, redundanskostnad kopplat till Covid-19
- Ökade personalkostnader för att bemanna upp 1177 Vårdguiden på telefon och den tillfälliga regionala smittspårningsenheten
- IT-relaterade kostnader kopplat till digitala vårdmöten
- Inställda kurser och konferenser

Förvaltningen har inte kunnat genomföra planerade nätverksaktiviteter och kurser för ST-läkare på grund av pandemin, inte heller försäljning av utbildningar inom exempelvis Utväg har kunnat genomföras.

Se avsnitt 7.1 Ekonomiskt resultat, för ytterligare information.

5 Mål och fokusområden

5.1 Hållbar, innovativ och kreativ region

5.1.1 Skapa attraktiva arbetsplatser och förbättra möjligheterna till karriär- och kompetensutveckling

Förvaltningens bidrag inom området sker utifrån nedan beskriven aktivitet och delaktiviteter.

Skapa vi-känsla i Regionhälsan

- Skapa Regionhälsans värdegrundsplattform tillsammans med medarbetare och chefer. Förslag till genomförande och planering finns framtagen. Vissa regionområden har påbörjat arbetet. *Pågår.*
- Implementering av medarbetarpolicy. Samtliga regionområden har fått i uppdrag att implementera medarbetarpolicyn under året och flera verksamheter har genomfört arbetet. *Pågår*
- På initiativ av Regionområdeschef har ett chefnätverk startats under 2020. *Klart*
- Introduktion för nyanställda. Program och planering för genomförande är klart inför hösten 2020. På grund av det rådande läget med Corona förskjuts introduktionen till 2021. Fysiska mötesformer ersätts med digitala under 2021. *Pågår*
- Förvaltningsledningens möten planeras ske ute i verksamheterna. På grund av Covid-19 har dessa möten än så länge inte kunnat genomföras. Planeras att genomföras under 2021. *Planeras.*
- Genomföra chefs- och medarbetardag. Förslag till upplägg är framtaget. På grund av Covid-19 har dessa möten än så länge inte kunnat genomföras. En gemensam digital chefsdag genomfördes i november. Ytterligare dagar planeras att genomföras under 2021. *Pågår*
- Skapa en levande hemsida. Arbetet med hemsidan fortgår enligt planering. Då Regionhälsan är en nyetablerad förvaltning kommer arbetet att pågå även under 2021. *Pågår.*

Aktiviteter

Pågående
Skapa VI-känsla i Regionhälsan

5.1.1.1 Låta lönesättningen präglas av större flexibilitet, där hänsyn tas till marknadssituationen och kompetensbehov samtidigt som budget ska hållas

Regionhälsan har arbetat med insatser som att;

- Ha ett tydligt fokus på en lönebildning som har koppling till karriärutvecklingsmöjligheter för medarbetare. Fortsatt arbete med lönebildning och karriärutvecklingsarbete genomförs. *Pågår*
- Arbeta med att stödja kompetensförsörjning och karriärutveckling på alla nivåer som bidrar till att verksamhetens mål uppnås. Fortsatt arbete med införande av karriärutvecklingsmodeller genomförs. Karriärmodeller som

implementerats i Regionhälsan hittills är barnmorskor. Påbörjat arbete under året är psykologer och undersköterskor. Fortsatt arbete med karriärmodeller för ytterligare yrkesgrupper inom förvaltningen är prioriterat. *Pågår*

5.1.2 Med tillit vågar vi vara nytänkande

Mycket nytänkande har skett och nya arbetssätt införts i samband med arbetet med att hantera pandemins konsekvenser.

Aktiviteter
 Pågående Våga prova nytt och annorlunda

5.2 Tillgänglig och produktiv hälso- och sjukvård

5.2.1 Den psykiska hälsan ska förbättras liksom tillgängligheten till vård för personer med psykisk sjukdom

Regionhälsans enheter som är verksamma inom området psykisk ohälsa arbetar enligt vetenskap och beprövad erfarenhet. Kontinuerlig fortbildning av personalen och strävan efter att öka räckvidden så att fler kan få ta del av hjälpen som erbjuds, är en självklarhet. Regionhälsan samverkar förutom med Kunskapsstöd för psykisk hälsa (KPH) med barnpsykiatri, vuxenpsykiatri, allmänmedicin, skolor och förskolor.

Psykologenheter för mödra-barnhälsovård har under coronapandemin ökat utbudet av digitala vårdmöten samt öppnat en online-mottagning för gravida personer med oro.

5.2.1.1 Öka tillgängligheten och korta väntetiderna för barn och ungdomar med psykisk ohälsa

Förvaltningen fortsätter med att:

- Utveckla det neuropsykiatriska tilläggsuppdraget på barn- och ungdomsmottagningarna i Partille, Härryda och Mölndal. *Pågår*
- Med stöd via iKBT och annan webbaserad terapi nå fler unga vuxna med behandlingsbehov. *Pågår*
- Utveckla ytterligare digitala utbildningsmoduler för att erbjuda behandling till fler patienter. *Pågår*
- Säkerställa fungerande bemanning av psykologenheter. *Pågår*
- Säkerställa metod för prioriteringar vid hög belastning vid psykologenheter. *Pågår*

Psykologenheter för mödra- och barnhälsovård arbetar konsultativt mot personal och med möten på individ och gruppnivå för att främja och förebygga psykisk ohälsa hos små barn och deras föräldrar. Uppdragets förutsättningar varierar i Västra Götalandsregionen avseende tilldelade resurser, rekryteringsmöjligheter och infrastruktur. Det arbetas aktivt med att möta målgruppens behov utifrån uppdrag och rådande omständigheter med Covid-19. Efterfrågan har ackumulerats och är mer omfattande än vad befintliga medel

räcker till. Väntetider till första insats med avseende på föräldrastöd och barnbedömningar finns i tabellen nedan, Fyrbodal har minskat kötiden något för föräldrastöd jämfört delårsrapporten. För att möta vårdbehovet krävs fler psykologtjänster. I Göteborg har enheten plötsligt blivit ansvariga för alla 800 gravida på Barnmorskegruppen då man glömde av att ta med denna aspekt i ny avtalsförhandling, vilket gör att verksamheten fått prioritera ner insatserna för all MVC och BVC i Göteborg. Detta har lyfts till Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd (HSNG) i dialog och man ser över orsaken. Enheterna har under kommande år behov av att vidareutveckla samspelsmottagningar och digitala tjänster i VGR för att nå en jämlik vård och få en ökad tillgänglighet.

I stort sett oförändrade siffror jämfört med augusti, men en liten förbättring i Fyrbodal.

Psykologenheten	Väntetider	
Enhet	Föräldrastöd	Barnbedömning
Göteborg	2 veckor	6 månader
Skaraborg	4 månader	4-11 månader
Fyrbodal	5 månader	4-8 månader
Södra Bohuslän	3-4 månader	9 månader
Södra Älvsborg	5-6,5 veckor	18-20 veckor

På de barn- och ungdomsmedicinska mottagningarna har psykologer börjat införa digitala vårdmöten till viss del och det pågår projekt att färdigställa ett eget behandlingsprogram med iKBT för barn med magsmärtor med sikte att sjösättas under 2021, tyvärr försenat av pandemin. Eftersom barn med magont är mångsökare i ett flertal verksamheter i vården och symptomen oftast beror på psykisk ohälsa i grunden, tror vi att insatsen kommer att ha stor betydelse.

Det neuropsykiatriska tilläggsuppdraget i barn- och ungdomsmedicin (BUM) Härryda, Partille och Mölndal har under 2020 resulterat i att mottagningarna tillsammans har genomfört 97 neuropsykiatriska utredningar. I kö för neuropsykiatrisk utredning finns 126 barn. Under 2020 har vi fått 103 nya remisser på barn under 8 år med behov av en neuropsykiatrisk utredning. Under 2019 fördubblades antalet nya remisser för barn under 8 år med behov av en neuropsykiatrisk utredning jämfört med 2018. Under 2020 har remissinflödet varit på samma nivå som 2019. Väntetiden på utredning är 1-1,5 år. 31 familjer har fått strategiutbildning och 202 barn följs upp för sin behandling med ADHD-läkemedel. Mottagningarnas arbete med neuropsykiatri har i hög grad påverkats av Covid -19. Vid utredningar har en viktig del gått förlorad då BUM-psykolog på grund av smittläget inte har kunnat göra observationer på förskolor och skolor. Avbokningar och ombokningar på grund av personalens och patienters sjukdom har gjort att utredningarnas genomförande blivit längre och färre än planerat och de redan långa köerna för utredning har ökat. Alla planerade föräldrautbildningar (autismutbildning och Strategi-utbildning bland annat) har under våren ställts in då det inte gått att samla grupper och det inte funnits fungerande digitala verktyg. Många föräldrar ställer sig dessutom tveksamma till utbildning via webben då man tycker att en betydande del av syftet med föräldrautbildning i grupp går förlorat om man inte ses fysiskt.

Kötiderna till logopedinsatser är alltför långa, för närvarande 9 månader för prioriterade fall, 1-1,5 år för övriga. Problemet är inte bara i BUM Regionhälsan, utan även på Sahlgrenska Universitetssjukhuset. Regionstyrelsen har efter Regionhälsans påtryckningar beslutat att en översyn av barnlogopedsituationen i regionen kommer att göras via Regionala barnuppdraget under 2021.

Teamet på barnavårdscentralen (BVC) kan vara en första kontakt för barn med

psykisk ohälsa. Central barnhälsovård i VGR följer regelbundet BVC:s verksamhet under pandemin. En majoritet av de BVC som svarat på enkäter har inte behövt göra några prioriteringar utan har kunnat fortsätta att erbjuda hela barnhälsovårdsprogrammet. Det är dock känt sedan tidigare att alla BVC inte erbjuder alla delar av det nationella barnhälsovårdsprogrammet till alla.

5.2.2 Den medicinska kvaliteten ska öka och den organisatoriska effektiviteten förbättras

Nedan beskrivna aktiviteter och delaktiviteter utgör förvaltningens bidrag inom området:

Verkstad i verksamhetsplaneringen - 2025

- Ta fram långsiktiga mål och strategier i syfte att förankra och skapa en gemensam målbild för Regionhälsan. *Pågår.*
- Implementera Plan & Styr för uppföljning av verksamhetsplan. *Pågår.*

Utveckla vår roll inom kunskapsstyrning, FVM och omställningen

- Skapa handlingsplan för kunskapsstyrning. *Förslag till plan framtagen. Pågår.*
- Stimulera till medverkan i kunskapsutveckling. *Pågår.*
- Definiera kunskapsdatabaser i Millennium. *Pågår.*
- Delta i regionala nätverk kopplat till införandet av FVM. *Pågår.*
- Delta i regionala nätverk kopplat till omställningen av hälso- och sjukvården. *Arbetet med omställningen fortsätter internt i Regionhälsans verksamheter. Pågår.*

Utveckla Regionhälsans administrativa plattform

- Definiera ansvar och befogenheter för chefer. *Klart.*
- Genomföra chefsutbildning för att skapa bra chefsförutsättningar. *Klart.*
- Kartlägga grupper som bidrar till intern styrning för att uppnå en effektivare organisation. *Pågår.*
- Utredda möjligheten att avlasta administrativt arbete på enhetsnivå för att frigöra tid till kärnverksamheten. *Pågår.*
- Revidera ledningssystem för att tydliggöra ledning. *Pågår.*
- Kartlägga, samordna och utveckla kompetens hos stödfunktioner för ge bättre stöd i förbättringsarbete. *Pågår.*

Aktiviteter
 Pågående Utveckla vår roll i förbättringsarbetet och kunskapsutveckling
 Avslutad Verkstad i verksamhetsplaneringen - 2025
 Pågående Utveckla Regionhälsans administrativa plattform

5.2.2.1 Detaljstyrning av hälso- och sjukvården ska ersättas av tillitsstyrning. Mer ansvar, makt och befogenheter ska decentraliseras till första linjens chef

Regionhälsan kommer under året bidra inom området utifrån nedan beskrivna

aktiviteter och delaktiviteter.

Våga prova nytt och annorlunda

- Skapa förutsättningar för att våga prova, ta äran och få misslyckas. *Pågår, framförallt i arbetet med att hantera pandemin.*
- Inspirationsdag med syfte att ta fram en handlingsplan för att stimulera till nytänkande och förbättring. *Flyttas till våren 2021*
- Utveckla samarbete över gränser genom benchmarking. *Det har inte funnits utrymme.*
- Samverkan mellan chefer inom olika verksamheter. *Pågår, verksamheterna har samverkat mycket inom ramen för arbetet med att hantera pandemins konsekvenser och i de regelbundna Covid-19-mötena som startade i pandemins början.*
- Identifiera nya kontaktytor för att främja samverkan. *Pågår, framförallt i arbetet med att hantera pandemin*

5.2.2.2 Tillskapa fler tillgängliga vårdplatser. Förbättra samverkan mellan VGR och kommun för att minska antalet överbeläggningar

Inte aktuellt för Regionhälsan.

5.2.2.3 Läkemedelsrelaterade skador

Inga läkemedelsrelaterade skador är rapporterade i år.

5.2.2.4 Antibiotikaresistens

Inga avvikelser angående antibiotikaresistens är rapporterade i år.

5.2.3 Invånarnas tillgänglighet till digitala vårdformer ska öka, liksom verksamhetens användning av digitala lösningar

Chatbot

Under året har förvaltningen sjösatt Chatbot Corona och Chatbot 1177, för administrativa frågor.

Chatbot Corona startades på mindre än en vecka i mars månad och efter förfrågan från övriga regioner så har den varit nationell. Fokus för Chatbot Corona är att invånaren inte behöver leta efter sina svar på 1177.se och Folkhälsomyndigheten. I Chatbot kan inga medicinska frågor ställas. Ett team i samarbete mellan sjuksköterskor och IT jobbar agilt för att säkra kvalitén av information. Ett exempel hur man kan utnyttja Chatbot: Under hösten har samarbete mellan verksamheter gjort att via Corona Chatbot hänvisa invånarna till webbtidböcker för antikroppsprovtagning, vilket har underlättat för invånarna och avlastat 1177 VPT.

Verksamhetsadministratörer som serverar Vård på telefon med administrativa frågor på kontorstid har fått en Chatbotmedarbetare och ny yrkeskategori för dem själva – AI-tränare. Chatboten möjliggör en automatiserad kommunikation för administrativa frågor för invånarna inom regionen dygnet runt. I och med införandet skapades ytterligare en kanal in till verksamheten med snabbare svar

samt minskade kötider för våra invånare. Syftet var även att bibehålla nuvarande kötid och minska belastningen gällande inkomna antal samtal till adminkö, vilket har uppnåtts. Under hösten har AI-tränarna både jobbat med kvalitetsunderhållning men också utökat informationskunskapen i Chatbot efter projektets sjösättning. Effektmål som satts ses nedan:

- Skapa ytterligare en kanal in till verksamheten. *Klart*
- Ge invånare snabbare svar samt minskade kötider. *Klart*
- Bibehålla nuvarande kötid till admin-kö. *Klart*
- Minskad belastning gällande inkomna antal samtal till admin-kö. *Klart*
- Minska administrativa samtal från inringande till VGR-kö (sjuksköterskor). *Klart* (dock Covid-19 påverkan)
- Att ”Administrativ åtgärd” kommer på 3.e plats i topp tio listan 2020 gällande hänvisningsnivå. *Pågår.*

På grund av Covid -19 har trycket gentemot 1177 VPT varit extra stort och under det dryga halvår har Chatboten följt VPT statistiskt. Statistik är därmed svår att följa 2020.

Corona Chatbots toppar i statistik och visar 1177 VPT (sjuksköterskor) höga tryck, till exempel Folkhälsomyndighetens råd inför semester, presskonferenser och nya rekommendationer.

Fem frågor i topp Chatbot: provtagning, boka provtagning, tack, symtom, provresultat.

Antal konversationer: 67 293

Användarsvar: 106 354

Projektet ses som mycket lyckat för invånare, AI-tränare med kollegor (sjuksköterskor, verksamhetsassistenter) samt fortsatta chatbot i VGR.

Projektet Chatbot 1177 VGR administrativa frågor är avslutat och överlämnat årsskiftet 2020/2021.

Corona Chatbot drivs vidare under 2021.

Stöd och behandlingsplattformen – SoB

SoB har under 2020 till största del använts inom ungdomsmottagningarna i Regionhälsan. Under hösten har dietister påbörjat användandet samt även formulär gentemot invånarna.

Barn och ungdomsmedicin visar stort intresse för SoB och möjliggörandet för förälder att vara ombud för sitt barn i plattformen kommer att vara avgörande för hur SoB utvecklas 2021 för BUM.

Formulär inför första besök via e-tjänst har ökat under sista kvartalet 2020 och ett ökat tryck ses 2021. Ifyllda formulär har genererat mer tid och effektivare möte med invånaren.

Övriga specialister ser ett användande av SoB. Samarbete med Region Kalmar har inletts för att ta del av Sjukvårdskollen. Planerad pilot ut mot vårdcentraler planeras 2021, för Rehabkoordinatorer.

Webbtidbok via 1177 Vårdguidens e-tjänster har under 2020 ökat generellt.

Förändringar i form av enhetliga rubriker i regionen har utförts – för invånaren.

Nya enheter som kommit till Regionhälsan har anslutit.

Egenmonitorering 2020 pilotprojekt hos barnmorskemottagningar. Den gravida

kvinnan har tagit sitt blodtryck på hemmaorten och via e-tjänst rapporterat in till ansvarig barnmorska.

Strategi för eHälsa och digitalisering

- Behovsinventera och kartlägga digitala lösningar. *Klart*
- Skapa eHälsostrategi 1.0 med handlingsplan. *Klart*

Regionhälsan följer nationella handlingsplaner, strategier och värderingar som hör ihop med E-hälsa inom vård och omsorg i Sverige och i VGR. Regionhälsan har arbetat aktivt med att stötta och implementera våra regiongemensamma satsningar kring de av VGR prioriterade e-tjänsterna samt att driva och leverera vårt FVM-projekt inom Regionhälsan enligt plan.

Aktiviteter
 Avslutad Strategi för eHälsa och digitalisering

5.2.3.1 Öka takten i implementeringen av digitala lösningar och AI, för bättre diagnostik och ökad patientsäkerhet

Förvaltningen har under året:

- Bevakat kunskapsområdet med särskilt fokus på de satsningar som kan införas i förvaltningens verksamheter
- Genomfört pilotsatsningar

Se 2.1.1.2 Öka användandet av digitala vårdtjänster och 5.2.3 Invånarnas tillgänglighet till digitala vårdformer.

- Skapa ytterligare en kanal in till verksamheten. *Klart*
- Ge invånare snabbare svar samt minskade kötider. *Klart*
- Bibehålla nuvarande kötid till admin-kö. *Klart*
- Minskad belastning gällande inkomna antal samtal till admin-kö. *Klart*
- Minska administrativa samtal från inringande till VGR-kö (sjuksköterskor). *Pågår*
- Att ”Administrativ åtgärd” kommer på 3.e plats i topp tio listan 2020 gällande hänvisningsnivå. *Pågår*

Se 2.1.1.2 Öka användandet av digitala vårdtjänster och 5.2.3 Invånarnas tillgänglighet till digitala vårdformer.

5.2.4 Invånarnas tillgång till den vård de behöver ska öka

Nedan beskrivna aktiviteter och delaktiviteter utgör förvaltningens bidrag inom området

Aktiviteter
 Pågående Vara en kunskapsbas för den nära vården

5.2.4.1 Stärka tillgängligheten och korta väntetiderna för både förstabesök och behandling

Vara en kunskapsbas för den nära vården

Se punkt 2.1.1.1 Utveckla och stärka den nära vården

- Informera om Regionhälsans expertkunskaper till övriga vårdgivare inom Västra Götalandsregionen. *Pågår.*
- Sprida kunskap om förvaltningens verksamheter via tema på medarbetardag. *Medarbetardagen uteblev pga pandemin.*
- Informera och sprida kunskap om Regionhälsan via extern hemsida. *Pågår.*
- Två verksamheter utses som testpiloter för införande av direkttelefon från vårdcentral. *Gick ej att genomföra pga pandemin.*
- Delta i regionala nätverk rörande den nära vården. *Pågår.*

5.2.4.2 Tillgänglighet (befolkningsperspektiv)

För barn- och ungdomsmedicin var måluppfyllelsen under våren i genomsnitt lägre för 2020 än för 2019. Ett mönster som bröts under hösten då vårdgarantin i genomsnitt gick upp till samma nivåer för 2020 som för 2019.

För gynekologi har vårdgarantin i genomsnitt varit bättre under hela 2020 än under 2019.

Se vidare ovan under 2.3.1 Produktion.

6 Medarbetare

6.1 Chefsförutsättningar

Förvaltningen Regionhälsan bildades 2019. Verksamheten är sammansatt av många verksamheter och har cirka 1 800 anställda.

Det ska finnas bra förutsättningar för chefer på alla nivåer i förvaltningen. Ansvar och befogenheter ska tydliggöras för att stödja chefer i att kunna vara starka arbetsgivarföreträdare.

I dagsläget inryms cirka 78 procent av våra chefer i målet 10-35 direktrapporterande medarbetare. Många mindre verksamheter har slagits samman och leds av en chef. Ytterligare insatser för att uppnå normtalet kommer att genomföras.

Chefer är viktiga förebilder och normskapare i verksamheten. Kompetens kring förändringledning stärker chefers organisatoriska förutsättningar.

Utbildningsinsatser tas fram för introduktion och för att vara chef i vår förvaltning. Värdegrundsarbetet har startats upp i Regionhälsan och kommer att fortgå under året. På initiativ av Regionområdeschef har ett chefnätverk startats för att bland annat stärka chefsrollen. Stort intresse finns bland Regionhälsans chefer att gå de regiongemensamma chefsutbildningarna som anordnas.

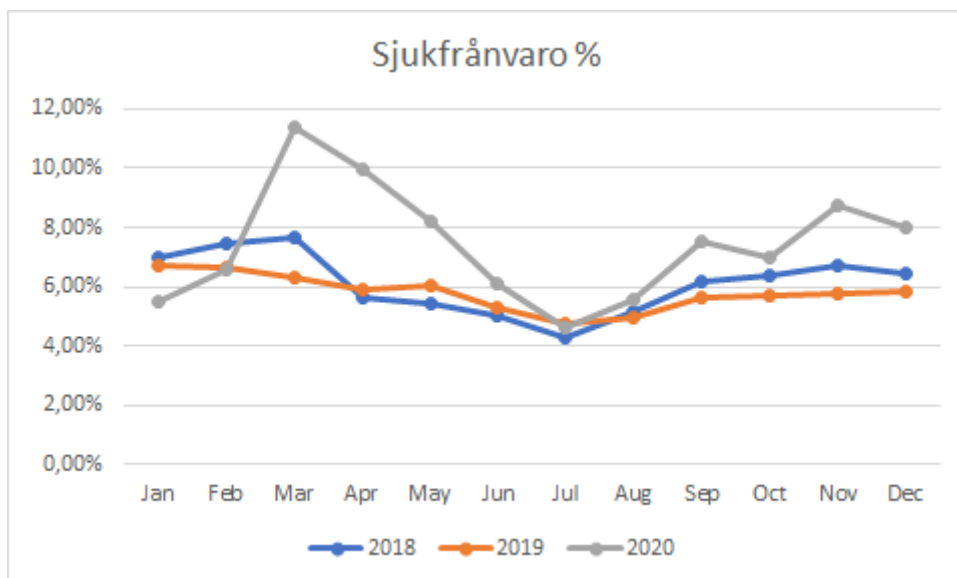
6.2 Hälsa och arbetsmiljö

Den totala sjukfrånvaro för Regionhälsan är i år högre än föregående år. Sjukfrånvaro ökade kraftigt i mars månad i samband med utbrottet av pandemin. Flera medarbetare insjuknade i Covid-19 men även de som hade minsta symtom på luftvägsinfektion uppmanades att stanna hemma.

I april och maj var sjukfrånvaron också hög men sjönk under sommarmånaderna. Under hösten ökade sjukfrånvaron igen men inte till de nivåer som var under våren.

Den totala sjukfrånvaron för 2020 hamnar på 7,39 procent jämfört med 5,78 procent för 2019. Det är framförallt den korta sjukfrånvaron under 14 dagar som ökar. Även den medellånga och långa sjukfrånvaron ökar något då medarbetare varit sjuka och borta i längre perioder både på grund av Covid-19 men även av andra sjukdomstillstånd.

Diagram: Månadsvärde sjukfrånvaro 2018 - 2020.

Tabell: Ackumulerad sjukfrånvaro (intervall t.o.m.dec resp. år)

Sjukfrånvaro %	2019-12-31	2020-12-31	Diff
Dag 1-14	1,95%	2,99%	1,04%
Dag 15-59	0,65%	0,95%	0,30%
Dag 60 --	3,18%	3,45%	0,27%
Totalt	5,78%	7,39%	1,61%

Det systematiska arbetsmiljöarbetet ska ständigt utvecklas. Goda arbetsvillkor, ett gott arbetsklimat och förutsättningar för personlig och professionell utveckling är hälsofrämjande.

Flera aktiviteter genomförs för att minska sjukfrånvaron och utveckla friska arbetsplatser.

6.2.1 Sexuella trakasserier

Förvaltningen hanterar sexuella trakasserier enligt Västra Götalandsregionens rutin vid kränkande särbehandling. Arbetsgivaren accepterar ingen form av kränkande särbehandling, trakasserier eller sexuella trakasserier. Det innebär att alla medarbetare har en skyldighet att uppträda på ett respektfullt sätt mot varandra.

När ett ärende av trakasserier anmäls hanteras det enligt följande:

- Inledande samtal med den som känner sig utsatt för att lyssna och gemensamt komma fram till åtgärder.
- Hjälper erbjuds samtliga inblandade.
- Utredning av vad som skett och därefter insats utifrån vad utredningen visar (handlar det om trakasserier, konflikt eller missförstånd).
- Hjälper av en oberoende utredare (till exempel företagshälsovården).

Förvaltningen erbjuder alltid hjälp via företagshälsovården i dessa ärenden.

6.3 Personalvolym, personalstruktur och personalkostnadsanalys

Regionhälsan har under året tagit över verksamheter vid två tillfällen.

1 februari tog förvaltningen över fem barn- och ungdomsmedicinska mottagningar från SÄS med cirka 40 medarbetare och 1 maj kom ungdomsmottagningarna i Göteborg över från Göteborgs stad och Sjukhusen i väster med cirka 90 medarbetare. En tillfällig regional smittspårningsenhet startade under sensommaren med drygt 100 medarbetare som främst är hämtade ur den egna verksamheten.

Antalet nettoårsarbetare per 31 december 2020 hamnar på 1 440 vilket innebär en ökning med 132 nettoårsarbetare jämfört med föregående år.

Tabell: Antalet nettoårsarbetare per 31 december 2020 jämfört med samma period 2019

Netto årsarbetare	2019-12-31	2020-12-31	Diff
A Sjuksköterskor & barnmorskor	657,80	689,04	31,24
B Undersköterskor, skötare m. fl.	68,68	73,39	4,71
C Läkare	76,54	80,00	3,45
F Administratör, vård	55,68	69,36	13,68
G Rehabilitering & förebyggande	269,30	327,67	58,37
H Sjukhustek, labpersonal & BMA	5,45	4,80	-0,65
I Utbildning, kultur & fritid	0,70	0,70	0,00
J Teknik, hantverkare m. fl.	0,05	0,00	-0,05
K Kök, städ & tvätt	1,63	1,80	0,16
L Administration	172,19	192,92	20,73
608 Regionhälsan	1 308,03	1 439,67	131,65

Gruppen sjuksköterskor/barnmorskor har ökat med 31 nettoårsarbetare där de nya verksamheterna står för den största andelen. Däremot har 1177 Vårdguiden på telefon och barnmorskemottagningarna minskat antalet sjuksköterskor på grund av besparingskrav vilket inneburit en återhållsamhet vid tillsättning av vakanser.

Undersköterskor har ökat med knappt 5 nettoårsarbetare främst inom UM Göteborg, som är en nytillkommen enhet i förvaltningen sedan 1 maj, men även inom Sjukvårdens larmcentral .

Antalet läkare har ökat något. Barn- och ungdomsmedicin står för en del av detta och då främst med specialistläkare.

Administratör vård ökar med drygt 13 nettoårsarbetare där största ökning kommer från barn och ungdomsmedicinska mottagningen på SÄS som förvaltningen tog över 1 februari.

Gruppen rehabilitering och förebyggande ökar med 58 nettoårsarbetare. Den största ökningen finns inom ungdomsmottagningarna på grund av övertagande av ungdomsmottagningarna Göteborg. Här är det kuratorer som står för den största andelen. Även Barn- och Ungdomsmedicinsk mottagning SÄS står för en del av ökningen men här är det dietister som har störst andel.

Administration utgörs av ledningsarbete och administratörer - handläggare och ökar med 20 nettoårsarbetare. Tillkomsten av nya verksamheter har bidragit till ökningen inom dessa grupper.

Mertid och övertid

Timmar för mer- och övertid har ökat med drygt 2 400 ackumulerat till och med

november månad jämfört med föregående år. Det är timmar för kvalificerad övertid som ökat mest och som främst beror på extra arbete för Covid-19. Medarbetare har arbetat extra inom både 1177 Vårdguiden på telefon och Smittskydd med smittspårning men även inom barnmorskemottagningarna där medarbetare har blivit utlånade till förlossningen på Östra sjukhuset. På barnmorskemottagningarna har även extra arbetsinsatser gjorts under hösten avseende cellprovtagning samt att man lånat ut personal till den tillfälliga regionala smittspårningsenheten. Detta har inneburit att kvarvarande personal inom barnmorskemottagningarna har fått arbeta mer. Ungdomsmottagningarna i Göteborg ökar också sin övertid under året beroende på att man lånat ut sin personal till BB/förlossing och den tillfälliga regionala smittspårningsenheten.

Mer- och övertid ökar också inom andra verksamheter för exempelvis medicinska sekreterare vid införande av nya IT-system.

Ersättning för extra arbetspass, sommaravtal, har hittills i år minskat med cirka 807 timmar jämfört med samma period 2019. I utfallet är inte ersättning för arbete i december 2020 medtaget då dessa timmar ännu inte har utbetalats.

Personalomsättningen är högre i år än föregående år. Omsättningen för 2020 landar på 9,5 procent jämfört med 9,0 procent för föregående år.

Sjuksköterskor/barnmorskor och läkare står för den största omsättningen och en hög omsättning finns främst inom Prehospital verksamhet. Sjukvårdens larmcentral hade en tuff uppstart under de första åren vilket medfört att flera medarbetare valde att sluta då arbetsbelastningen upplevdes som tung.

6.4 Arbetsmarknadsinsatser

Under år 2020 har Regionhälsan tagit emot totalt 2 personer inom ramen för PILA. Av dessa är 0 i antal inom VIA och 2 i antal med funktionsnedsättning. Utöver dessa delar förvaltningen en person, inom ramen för PILA, med Närhälsan – anställningen ligger dock hos Närhälsan. Måtalet för Regionhälsan var 8.

Att Regionhälsan inte har nått måtalet beror dels på att förvaltningen är ny och dels det ansträngda läget med Covid under året.

För att Regionhälsan ska kunna erbjuda fler platser inom ramen för PILA behöver förvaltningen fortlöpande informera verksamheten om PILA och vikten av denna arbetsmarknadsinsats.

7 Ekonomiska förutsättningar

Förvaltningens ekonomiska förutsättningar 2020 baseras till stor del på vårdöverenskommelser som är tecknade med de fem hälso- och sjukvårdsnämnderna och hälso- och sjukvårdsstyrelsen. Utöver vårdöverenskommelserna med hälso- och sjukvårdsnämnderna finns även annan ersättning i form av statsbidrag, regionbidrag samt ersättning från utförarförvaltningarna.

7.1 Ekonomiskt resultat

Regionhälsan redovisar efter Regionstyrelsens (RS) beslut den 19 januari 2021 om resultatreglering och fördelning av statsbidrag med anledning av Covid-19 ett resultat på 10,4 mnkr, vilket är 21,1 mnkr bättre än budget och 9,6 mnkr bättre än 2019.

Anledningen till det positiva resultatet 2020 beror på den verksamhetsomställning som krävts av förvaltningen på grund av pandemin. Det har inneburit en omflyttning av personal med följd att ordinarie verksamhet fått stå tillbaka för att prioritera Covid-19 vård. Ytterligare faktorer som påverkat resultatet är att förvaltningen inte kunnat genomföra planerade nätverksaktiviteter och kurser för ST-läkare på grund av pandemi.

Förvaltningens kostnader exklusive sjuklönekostnader 2020 kopplat till Covid-19 uppgår till 440 mnkr, som till stor del består av köp av laboratorieanalyser (412,7 mnkr) kopplat till pandemin, bemanna upp 1177 Vårdguiden på telefon för att bättre kunna omhänderta de ökade antalet inkommande samtal kopplat till Covid-19, nationell Coronakö samt tillfällig regional smittspårningsenhet. För månaderna april till december har Regionhälsan erhållit ersättning för laboratoriekostnader för motsvarande 390,7 mnkr. Smittskydd har även erhållit intäkter avseende särskild momsersättning på motsvarande 15,1 mnkr. Enligt RS beslut om resultatreglering och fördelning av statsbidrag 2020 med anledning av Covid-19 har Regionhälsan erhållit ersättning för sjuklönekostnader på 9,7 mnkr, krisstöd till hälso- och sjukvårdens personal på 2,2 mnkr och statsbidrag för Covid-19 på 26,9 mnkr, vilket totalt motsvarar en ersättning på 38,8 mnkr.

RS fattade den 15 oktober 2019 beslut om att uppdraget rörande verksamheterna Vårdcentral för hemlösa, Ljusbehandling på Öckerö, Uddevalla nattjour samt Bäckefors nattjour flyttas till Närhälsan från och med 1 januari 2020.

Verksamheterna ingår i Regionhälsans utfall för 2019 men, baserat på RS beslut ovan, inte i utfall 2020. I avvaktan på beslut från RS har Regionhälsan tecknat en förlängd överenskommelse med Närhälsan avseende driften av Närakuten Östra fram till den 15 augusti. RS beslutade den 24 juni 2020 att flytta uppdraget till styrelsen för Närhälsan från och med 16 augusti 2020.

Den 17 december 2019 beslutade RS att styrelsen för Regionhälsan övertar ansvaret för de fem barn- och ungdomsmedicinska mottagningarna från SÅS från och med 1 februari 2020. RS fastställde den ekonomiska ersättningen för den överförda verksamheten till 45,7 mnkr för 2020. RS beslutade den 31 mars 2020 att ändra beslutet om ekonomisk ersättning för de fem barn- och ungdomsmedicinska mottagningarna, nytt belopp fastställdes till 55,3 mnkr för 2020.

Uppdraget för laboratorieanalyser avseende Smittskydd har under året överförts

till Regionhälsan från hälso- och sjukvårdsstyrelsen (HSS). Helårsbudgeten bedöms till 96,3 mnkr och Regionhälsan är berättigad till full kostnadstäckning från HSS. De totala kostnaderna för laboratorieanalyser (ej att hänföra till Covid-19) 2020 uppgår till 98,9 mnkr, vilket förvaltningen erhållit motsvarande ersättning för.

Den 1 maj 2020 övertog Regionhälsan ansvaret för de sex ungdomsmottagningarna i Göteborg från Göteborgs stad och SV samt mottagningen för unga män (MUM) och HälsUM från Göteborgs Stad. Den ekonomiska ersättningen uppgår till 45,7 mnkr för perioden maj till december 2020.

RS beslöt den 8 september 2020 att Styrelsen för Regionhälsan uppmanas att stödja etablering av en tillfällig smittspårningsenhet enligt uppdrag till förvaltningschefen. Den tillfälliga regionala smittspårningsenheten är i gång och kostnaderna uppgår 2020 till 6,0 mnkr.

Ovanstående verksamhetsövergångar som genomförts under året är inte med i budget 2020, utan redovisas endast i utfall.

Sjukvårdens Larmcentral (SvLc) redovisar 2020 ett resultat på -10,5 mnkr, vilket är 10,5 mnkr sämre än budget. SvLc har under året hanterat 76 procent av inkommande samtal. På grund av avtalskonstruktionen med SOS-alarm utgår en kostnad på de samtal som SvLc tar över efter 30 sekunder, kostnader för redundans 2020 uppgår till 20,4 mnkr.

Inom barnmorskemottagningarna i östra hälso- och sjukvårdsnämndens område har kostnaderna för laboratorietjänster ökat med 3,6 mnkr jämfört med budget. Anledningen till ökningen är det nya avtalet som Skaraborgs sjukhus tecknat med Unilabs som trädde i kraft den 1 februari 2020 vilket medfört högre priser. Ytterligare orsak är förändrat vårdprogram för screening av livmoderhalscancer, förändrat åldersintervall samt utökat antal analyser vid 41 år. Då ersättningen från östra hälso- och sjukvårdsnämnden är anslagsfinansierad, påverkar detta resultatet negativt. Fortsatt arbete pågår för att minska kostnaderna.

7.1.1 Resultaträkning för utförare hälso- och sjukvård

Resultaträkning (mnkr)	Utfall 2020	Budget 2020	Utfall 2019	Avvikelse budget-utfall	Förändring utfall-utfall %
Årsvärden					
Såld vård internt	1 077,4	1 034,0	1 070,0	43,4	0,7%
Såld vård externt	3,7	2,9	3,3	0,8	10,8%
Patientavgifter	5,6	4,5	6,4	1,0	-13,1%
Driftbidrag från nämnd inom regionen	0,0	0,0	0,0	0,0	
Övriga erhållna bidrag	829,8	214,3	220,8	615,5	275,8%
Försäljning av tjänster	125,5	92,1	118,0	33,4	6,4%
Hysesintäkter	1,1	0,9	1,2	0,2	-9,0%
Försäljning av material och varor	0,0	0,0	0,1	0,0	-40,9%
Övriga intäkter	92,7	146,5	117,5	-53,8	-21,1%
Verksamheten intäkter	2 135,8	1 495,2	1 537,3	640,6	38,9%
Personalkostnader, inkl. inhyrd personal	-1 095,6	-1 059,7	-1 014,1	-35,9	8,0%
Köpt vård	0,0	0,0	0,0	0,0	
Läkemedel	-33,4	-34,8	-30,7	1,5	8,8%
Verksamhetsanknutna tjänster	-699,2	-136,5	-205,7	-562,6	239,8%
Övriga tjänster, inkl konsultkostnader	-52,9	-36,9	-51,5	-16,0	2,7%
Material och varor, inkl förbrukningsmtrl	-44,0	-32,3	-38,8	-11,6	13,3%
Lokal- och energikostnader	-112,9	-98,8	-100,0	-14,1	12,9%
Lämnade bidrag	-50,6	0,0	-51,0	-50,6	-0,9%
Avskrivningar	-4,6	-3,8	-3,3	-0,8	39,5%
Övriga kostnader	-33,0	-102,5	-41,1	69,6	-19,8%

Resultaträkning (mnkr) Årsvärden	Utfall 2020	Budget 2020	Utfall 2019	Avvikelse budget-utfall	Förändring utfall-utfall %
Verksamhetens kostnader	-2 126,1	-1 505,4	-1 536,3	-620,7	38,4%
Finansiella intäkter/kostnader	0,6	-0,5	-0,3	1,1	
Bidrag, speciella beslut över budget	0,0	0,0	0,0		
Resultat	10,4	-10,7	0,8	21,1	

7.1.2 Intäktsutveckling

Intäkterna har ökat med 38,9 procent jämfört med 2019, vilket bland annat beror på:

- att uppdraget för laboratorieanalyser avseende Smittskydd flyttades från HSS till Regionhälsan den 1 januari 2020
- att de fem barn- och ungdomsmedicinska mottagningar från SÄS överfördes till Regionhälsan den 1 februari 2020
- att de sex ungdomsmottagningarna från Göteborgs stad och SV samt mottagning för unga män och HälsUM från Göteborgs stad överfördes till Regionhälsan 1 maj 2020
- att förvaltningen erhållit ersättning för laboratorieanalyser kopplat till Covid-19
- att förvaltningen erhållit medel i samband resultatreglering och fördelning av statsbidrag med anledning av Covid-19

7.1.3 Kostnadsutveckling

Kostnaderna har ökat med 38,4 procent jämfört med 2019, vilket till stor del förklaras av:

- tillkommande kostnader för laboratorieanalyser avseende Smittskydd
- barn- och ungdomsmedicinska mottagningar SÄS överfördes 1 februari 2020
- ungdomsmottagningar överfördes från Göteborg stad och SiV 1 maj 2020
- ny upphandling VGR laborietjänster Unilabs 1 februari 2020
- tillkommande kostnader kopplat till Covid-19

7.2 Eget kapital

Förvaltningen har i samband med detaljbudget 2019 och 2020 fått beviljat att få ta i anspråk eget kapital för finansiering av eHälsoprojektet framtidens vårdinformationsmiljö (FVM) på 9,8 mnkr och vidareutbildning av specialistsjuksköterskor med inriktning mot barn- och ungdom inom barn- och ungdomsmedicin (BUM) 0,8 mnkr, därav det budgeterade resultatet för 2020 på -10,7 mnkr.

Förvaltningen kommer på grund av positivt resultat 2020 inte att utnyttja beviljat eget kapital. I resultatet för 2020 ingår kostnader på motsvarande 6,9 mnkr för finansiering av FVM samt 0,8 mnkr för finansiering av vidareutbildning av specialistsjuksköterskor med inriktning mot barn- och ungdom inom BUM.

7.3 Investeringar

Förvaltningen har under 2020 investerat till största del i inventarier och medicinteknisk utrustning såsom nyinvestering i samband med ombyggnation och

lokalförändringar samt ersättningsinvesteringar av ultraljudsapparater. Årets investeringar uppgår till 8,5 mnkr.

Tabell Investeringar 2020 mnkr

	Belopp
Datautrustning	0,6
Möbler/inventarier	5,4
Medicinskt teknisk utrustning	2,6
Totalt	8,5

Den beviljade investeringsramen på 8 mnkr överstegs på grund av oförutsedda investeringar, beslutade investeringar 2019 som levererats och aktiverats under 2020 samt investeringsbehov från övertagande verksamheter under 2020 såsom barn- och ungdomsmedicinska mottagningar och ungdomsmottagningarna.

8 Bokslutsdokument och noter

9 Övrig rapportering

9.1 Särskild återrapportering enligt beslut av regionfullmäktige

9.2 Fördjupad rapport till egen nämnd/styrelse